

Rekabet Kurumu Başkanlığından;

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2011-3-64 (Soruşturma)
Karar Sayısı : 12-32/916-275
Karar Tarihi : 12.06.2012

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Prof. Dr. Metin TOPRAK, Doç. Dr. Mustafa ATEŞ,
İsmail Hakkı KARAKELLE, Reşit GÜRPINAR

B. RAPORTÖRLER : Nazlı VAROL, İmren SEYRANTEPE, Mazlum YALÇINKAYA

C. BAŞVURUDA

BULUNAN : Hayrettin PATAT
Melikgazi Belediyesi İmar Plan Proje Müdürlüğü Melikgazi/Kayseri

D. HAKKINDA SORUŞTURMA YAPILANLAR:

- 1- Oflazlar Dayanıklı Tüketim Malları Tic. San. Ltd. Şti.
Alparslan Mah. Kayseri Park Alışveriş Merkezi No: 33 Kayseri
- 2- Başmısırlı Dayanıklı Tüketim Mamülleri - Kazım BAŞMISIRLI
Hacısaki Mah. Osman Kavuncu Cad. Başmısırlı İş Merkezi 8/A
Kayseri
- 3- Tekiş Ticaret - Mehmet HÜSREVOĞLU - Yılmaz BAYRAM
Bankalar Cad. No: 2 Kayseri
- 4- Çetinkara Dayanıklı Tüketim Malları - Betül ÇETİNKARA
Gültepe Mah. Mustafa Şimşek Bulvarı No:30/1-A Melikgazi/Kayseri
- 5- Yakut Dayanıklı Tüketim Malları Yakacak İnşaat Taahhüt ve Turizm
San. Tic. Ltd. Şti.
Serçeönü Mah. Ahievran Cad. Güner İşhanı No: 7/B
Kocasinan/Kayseri
- 6- Ada Dayanıklı Tüketim Malları San. ve Tic. Ltd. Şti.
Fatih Mahallesi İstasyon Caddesi No: 46/A Kocasinan/Kayseri
- 7- Özçınar Dayanıklı Tüketim Malları - İbrahim ÖZÇINAR ve Ortakları
M.K.P. Bulvarı No: 90/A (Büyükşehir Belediyesi Karşısı) Kayseri
- 8- Mesa Dayanıklı Tüketim Malları Tekstil İnş. Taah. Nak. ve Gıda
Maddeleri Tic. ve San. Ltd. Şti.
Fevziçakmak Mah. Sivas Bulvarı Esen Apt. 61/C Kayseri
- 9- Akkaş Dayanıklı Tüketim Malları Tekstil İnş. Taah. Yakacak
Ürünleri ve Gıda Mad. Tic. San. Ltd. Şti.
Sivas Cad. No: 119/4 Kayseri
- 10- Hilal Dayanıklı Tüketim Mamülleri Tic. ve San. Ltd. Şti.
Camikebir Mah. Ulucami Cad. No:12 Melikgazi/Kayseri

(1) **E. DOSYA KONUSU: Kayseri il merkezinde bulunan BSH Ev Aletleri San. ve Tic. A.Ş. (BSH) bayilerinin fiyatları belirleyerek 4054 sayılı Kanun'u ihlal edip etmediklerinin tespiti.**

(2) **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Başvuruda özetle;

- Kayseri il merkezinde bulunan BSH bayilerinin aralarında anlaşarak hem peşin, hem de taksitli satışlarda aynı fiyatları uyguladıkları,

- Kayseri dışındaki illerde ve hatta Kayseri'nin ilçelerinde farklı fiyatlar gözlemlenebilmekte iken Kayseri il merkezinde yer alan bayilerin 1,5 - 2 yıldır tek fiyat uygulayarak rekabeti ihlal ettikleri

iddia edilmiştir.

- (3) **G. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurumu kayıtlarına 10.03.2011 tarih ve 1837 sayı ile giren başvuru üzerine hazırlanan 25.03.2011 tarih ve 2011-3-64/İİ-11-261.YY sayılı İlk İnceleme Raporu, Rekabet Kurulunun 31.03.2011 tarihli toplantısında görüşülmüş ve 11-19/351-M sayı ile söz konusu iddiaya yönelik olarak önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir.
- (4) Yapılan önaraştırma sonucunda hazırlanan 31.05.2011 tarih ve 2011-3-64/ÖA-11-376.NV sayılı Önaraştırma Raporu, 9.6.2011 tarihli Kurul toplantısında görüşülmüş ve 11-36/746-M sayı ile, Kayseri il merkezinde Bosch bayiliği faaliyetini yürüten Oflazlar Dayanıklı Tüketim Malları Tic. San. Ltd. Şti (Oflazlar), Başmısırlı Dayanıklı Tüketim Mamülleri/Kazım Başmısırlı (Başmısırlı), Tekiş Ticaret/Ahmet Hüsrevoğlu-Yılmaz Bayram (Tekiş), Çetinkara Dayanıklı Tüketim Malları/Betül Çetinkara (Çetinkara), Yakut Dayanıklı Tüketim Malları Yakacak İnşaat Taahhüt ve Turizm San. Tic. Ltd. Şti (Yakut), Ada Dayanıklı Tüketim Malları San. ve Tic. Ltd. Şti (Ada), Akkaş Dayanıklı Tüketim Malları Tekstil İnş. Taah. Yakacak Ürünleri ve Gıda Maddeleri Tic. San. Ltd. Şti. (Akkaş), Özçınar Dayanıklı Tüketim Malları/İbrahim Özçınar ve Ortakları (Özçınar), Mesa Dayanıklı Tüketim Malları Tekstil İnş. Taah. Nak. ve Gıda Maddeleri Tic. ve San. Ltd. Şti (Mesa) ve Hilal Dayanıklı Tüketim Mamülleri Tic. ve San. Ltd. Şti. (Hilal) hakkında soruşturma açılmasına karar verilmiştir.
- (5) Kurulun soruşturma açılmasına ilişkin kararının ardından taraflara bildirimler, 4054 sayılı Kanun'un 43. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca 21.06.2011 tarihinde yapılmış ve taraflardan 30 gün içinde birinci yazılı savunmalarını göndermeleri istenmiştir. Oflazlar, Başmısırlı, Özçınar, Ada, Başmısırlı, Akkaş, Çetinkara, Tekiş, Yakut, Mesa'nın birinci yazılı savunması 17.09.2011 tarih ve sırasıyla 5307, 5308, 5309, 5310, 5311, 5312, 5313, 5314 ve 5315 sayılar ile Hilal'in birinci yazılı savunması ise 25.07.2011 tarih ve 5381 sayı ile Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.
- (6) Soruşturma Heyeti tarafından hazırlanan 08.12.2011 tarih ve 2011-3-64/SR-11-376.NV sayılı Soruşturma Raporu ve ekleri, Kanun'un 45/1. maddesi uyarınca Kurul üyeleri ile ilgili taraflara tebliğ edilmiş ve aynı maddenin ikinci fıkrası gereğince hakkında soruşturma yürütülen teşebbüslerden 30 gün içinde ikinci yazılı savunmalarını göndermeleri istenmiştir.
- (7) Hilal'in ikinci yazılı savunması 05.01.2012 tarih ve 126 sayı ile Kurum kayıtlarına intikal etmiştir. Oflazlar, Başmısırlı, Tekiş, Çetinkara, Yakut, Ada, Akkaş, Özçınar ve Mesa'nın 30 günlük ek süre talebi ise Kurul'un 30.12.2011 tarihli toplantısında 11-65/1693-M sayı ile kabul edilmiş olup, tarafların savunma süreleri 30 gün uzatılmıştır. Tekiş, Yakut ve Akkaş'ın savunmaları 03.02.2012 tarih ve sırasıyla 1007, 1008, 1009 sayı ile; Ada, Mesa, Oflazlar ve Başmısırlı'nın savunmaları 06.02.2012 tarih ve sırasıyla 1029, 1030, 1050, 1051 sayı ile, Özçınar'ın savunması 08.02.2012 tarih ve 1118 sayı ile ve Çetinkara'nın savunması 13.02.2012 tarih ve 1221 sayı ile Kuruma intikal etmiştir.
- (8) Bunun üzerine 4054 sayılı Kanun'un 45. maddesi uyarınca, soruşturma heyeti tarafından hazırlanan 27.02.2012 tarih ve 2011-3-64/EG-02 sayılı ek yazılı görüş taraflara gönderilmiş; taraflardan Başmısırlı, Yakut 28.02.2012; Mesa, Hilal, Akkaş, Özçınar 29.02.2012; Tekiş, Ada, 01.03.2012; Oflazlar ve Çetinkara ise 02.03.2012 tarihleri itibarıyla

12-32/916-275

söz konusu ek yazılı görüşü tebellüğ etmiştir. Hilal dışındaki diğer taraflar otuz günlük ek süre talep etmişlerdir. Kurul 21.03.2012 tarih ve 12-13/407-M sayı, 29.03.2012 tarih ve 12-14/450-M sayılı kararlarıyla söz konusu talepleri kabul etmiştir.

- (9) Teşebbüslerin ek görüşe karşı cevap yazıları yasal süresi içinde Kurum kayıtlarına intikal etmiştir. (Hilal: 29.03.2012 tarih ve 2806 sayı, Ada: 19.04.2012 tarih ve 3457 sayı, Mesa: 20.04.2012 tarih ve 3492 sayı, Yakut, Tekiş, Özçınar ve Akkaş: 24.04.2012 tarih ve sırasıyla 3582, 3581, 3583, 3585 sayı, Çetinkara: 25.04.2012 tarih ve 3609 sayı, Başmısırlı: 26.04.2012 tarih ve 3659 sayı, Oflazlar: 03.05.2012 tarih ve 3846 sayı).
- (10) Tarafların talebi üzerine Kurulun 9.5.2012 tarih ve 12-25/721-M sayılı kararıyla, yürütülen soruşturma ile ilgili olarak 12.06.2012 tarihinde sözlü savunma toplantısı yapılmasına karar verilmiş ve sözlü savunma toplantısı davetiyeleri, Kanun'un 46. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca ilgililere gönderilmiştir.
- (11) Sözlü savunma toplantısı 12.06.2012 tarihinde yapılmıştır. Rekabet Kurulu 12.06.2012 tarihli toplantısında, 12-32/916-275 sayılı nihai kararını vermiş, söz konusu karar 19.06.2012 tarihinde tefhim edilmiştir.

H. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ:

- (12) İlgili raporda;
 - Oflazlar, Başmısırlı, Tekiş, Çetinkara, Yakut, Ada, Akkaş, Özçınar, Mesa ve Hilal'in Kayseri'de Bosch markalı ürünlerin satış fiyatlarının belirlenmesine yönelik anlaşma yapmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettikleri,
 - Söz konusu anlaşmaya 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi uyarınca muafiyet tanınamayacağı,
 - Anılan teşebbüsler hakkında, ağırlaştırıcı ve hafifletici unsurlar dikkate alınarak yapılan değerlendirme çerçevesinde, 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca idari para cezası uygulanması gerektiği,

sonuç ve kanaatine ulaşıldığı ifade edilmektedir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. Hakkında Soruşturma Yürütülen Teşebbüsler

I.1.1. Oflazlar

- (13) Teşebbüs hisselerinin (.....) Vahide Oflaz'a, %95'i Mehmet Oflaz'a aittir. Merkezi Sivas'da bulunan Oflazlar'ın Kayseri ilinde Bosch bayisi olarak faaliyet gösteren bir mağazası bulunmaktadır. Teşebbüsün 2011 yılı cirosu (.....) TL'dir.

I.1.2. Başmısırlı

- (14) Kazım Başmısırlı'nın sahibi olduğu Başmısırlı'nın Kayseri ilinde Bosch bayisi olan bir mağazası bulunmaktadır. Teşebbüsün 2011 yılı cirosu (.....) TL'dir.

I.1.3. Tekiş

- (15) Mehmet Hüsrevoğlu ve Yılmaz Bayram ortaklığında olan ve Kayseri ilinde Bosch bayiliği yapan Tekiş'in 2011 yılı cirosu (.....) TL'dir.

I.1.4. Çetinkara

- (16) Betül Çetinkara'ya ait olan Çetinkara'nın Kayseri ilinde Bosch bayisi olan bir mağazası bulunmaktadır. Ağustos 2010'da faaliyete başlayan şirketin 2011 yılı cirosu (.....) TL'dir.

I.1.5. Yakut

- (17) Yaşar Naci Günay, Semahat Günay ve Mehmet Özmert ortaklığındaki Yakut, Kayseri ilinde bir mağazası ile Bosch bayiliğini yürütmektedir. Teşebbüsün 2011 yılı cirosu (.....) TL'dir.

I.1.6. Ada

- (18) Ahmet Danaoğlu ve Ömer Faraşoğlu'nun eşit oranda hissedarı ve müdürleri oldukları Ada, Kayseri ilinde Bosch bayiliğini iki mağazası ile yürütmektedir. Teşebbüsün 2011 yılı cirosu (.....) TL'dir.

I.1.7. Akkaş

- (19) Teşebbüs hisselerinin %60'ı Fatih Akkaş'a, %40'ı Şerafettin Yılmaz'a aittir. Kayseri ilinde Bosch bayiliği faaliyetini sürdüren iki mağazası bulunan Akkaş'ın 2011 yılı cirosu (.....) TL'dir.

I.1.8. Özçınar

- (20) İbrahim Özçınar'ın hisselerinin %75'ine, Mustafa Özçınar'ın ise hisselerinin %25'ine sahip olduğu Özçınar, Kayseri ilinde Bosch bayiliğini bir mağazası ile yürütmektedir. Teşebbüsün 2011 yılı cirosu (.....) TL'dir.

I.1.9. Mesa

- (21) Ahmet Battal ve Saniye Battal ortaklığındaki Mesa, Kayseri ilinde bir mağaza ile Bosch bayiliğini yürütmektedir. Teşebbüsün 2011 yılı cirosu (.....) TL'dir.

I.1.10. Hilal

- (22) Hisselerinin (.....) Gülhanım Kilci'nin, (.....) İbrahim Kilci'nin sahip olduğu Hilal, bir mağazası ile Kayseri ilinde Bosch bayisi olarak faaliyet göstermektedir. Teşebbüsün mobilya ve benzeri gibi farklı alanlarda perakende satış mağazaları da bulunmaktadır. Hilal'in 2011 yılı cirosu (.....) TL'dir.

I.2. İlgili Pazar

I.2.1. İlgili Ürün Pazarı

- (23) Hakkında soruşturma yürütülen teşebbüsler BSH bayileri olarak faaliyet göstermektedir ve Bosch markalı ürünlerin (bulaşık makinesi, fırın, çamaşır makinesi, buzdolabı, elektrikli süpürge vb) yetkili satıcısıdır. Teşebbüsler bu ürünlerin yanı sıra, BSH'nin kendi üretimi olmayan ancak tedarik ederek veya tedarikine aracılık ederek temin ettiği birtakım ürünlerin de satışını yapmaktadır. Sanyo marka LCD televizyon, kamera, Olivetti marka yazar kasa, GoldMaster marka uydu alıcısı, çanak anten, Praktica marka fotoğraf makinesi, kamera, Philips marka televizyon gibi ürünlerin de bayilik sözleşmesi gereği BSH bayilerinde satılması mümkündür. Ayrıca BSH'nin özel anlaşması ile yetkili distribütörlerden tedarik etmek kaydı ile Braun markalı kişisel bakım ürünleri de ilgili mağazalarda satılabilmektedir.
- (24) Dayanıklı tüketim mallarının alt sektörleri içinde yer alan beyaz eşya sektörü çok sayıda ve çeşitli ürün grubunu içermektedir. Sektörde genel olarak üreticiler tüketiciye doğrudan satış yapmamakta, münhasır ve münhasır olmayan bayiler aracılığıyla satış yapmaktadır. Münhasır olmayan bayiler arasında hem pek çok markayı bir arada satan Teknosa gibi beyaz eşya perakendecileri, hem de daha küçük beyaz eşya perakendecileri bulunmaktadır.
- (25) İlgili ürün pazarı tespit edilirken ürünlerin nihai tüketici gözünde nitelikleri, kullanım amaçları ve fiyatları açısından benzer olmaları ve birbirleriyle ikame edilebilmeleri önem taşımaktadır. Tüketici gözünden bakıldığında buzdolabı, çamaşır makinesi gibi ürünlerin

nitelik ve kullanım amacı bakımından ikame edilemez olduğu ve ürünler arası fiyat farklılığı bulunduğu açıktır. Pazarın daha geniş (beyaz eşya pazarı olarak) belirlenip belirlenemeyeceği tespit edilirken, bir ürün çeşidi dışında tüm ürünlerinin fiyatını arttıran bir bayinin müşterilerinin bütünüyle diğer bayiye ya da bayilerin rakibi olabilecek büyük elektronik perakendecilerine geçip geçmeyeceği değerlendirilmelidir.

- (26) Tüketicilerin dayanıklı ürün alım sıklığı düşüktür. Alım sıklığı düşük olan dayanıklı mallarda, tüketiciler ürünler arası fiyat ve kalite farklılıklarına dikkat etmekte, satın almadan önce çeşitli mağazaları araştırmaktadır. Dolayısıyla, tüketici bu nitelikte bir ürün alırken sadece marka imajıyla yetinmeyecek, yapacağı alımı parasal değer olarak yüksek bulduğu ve ürünün kullanım süresi uzun olduğu için, ürünün bütün özelliklerine dikkat edecek, ürünler arası farklılıklar konusunda daha fazla bilgi edinmeye çalışacak ve bunun için de daha yüksek arama maliyetine katlanmayı kabul edecektir. Bu çerçevede, görel olarak buzdolabı dışındaki tüm ürünlerinin fiyatını yükselten bir elektronik perakendecisi, buzdolabı fiyatı nedeniyle tüketici tarafından tercih edilebilecektir. Ancak bu durumun küçük ev aletlerinde geçerli olmayacağı bu sebeple tarafların lehine olarak küçük ev aletlerinde pazarın daraltılmamasının uygun olacağı kanaatine varılmıştır.
- (27) Sonuç olarak ilgili ürün pazarları ürün bazında ve ayrı ayrı olmak üzere *buzdolabı (soğutucular), bulaşık makinesi, elektrikli süpürge, çamaşır makinesi, çamaşır kurutma makinesi, mikrodalga fırın, panel televizyon, fırın, ocak, küçük ev aletleri perakende satış pazarları* ve dosya kapsamında ayrıca bir ayrıma gidilmesi gereği bulunmadığından *diğer elektronik eşya perakende satış pazarı* olarak belirlenmiştir.

1.2.2. İlgili Coğrafi Pazar

- (28) BSH Kuzey Anadolu Bölge Müdürlüğü ile yapılan görüşmede il dışından ve il dışına yapılan satışların ihmal edilebilir düzeyde olduğunun belirtilmesi, bunun yanı sıra anlaşmanın Kayseri ili ile sınırlı olması ve fiyatların bölgesel olarak tespit edilmesi nedenleriyle ilgili coğrafi pazar dosya kapsamında "*Kayseri ili*" olarak tespit edilmiştir.

1.3. Yapılan Tespitler ve Değerlendirmeler

1.3.1. Yerinde İncelemelerde Elde Edilen Belgeler ve Bunlara İlişkin Değerlendirmeler

- (29) 04-05.05.2011 tarihlerinde hakkında soruşturma yürütülen tüm teşebbüslerde yerinde inceleme ve görüşmeler yapılmıştır. Çetinkara'da yapılan yerinde incelemede teşebbüslerin tümünün yer aldığı bir e-posta grubuna Özçınar, Akkaş ve Ada tarafından düzenli olarak e-posta gönderildiği tespit edilmiştir. E-posta grubu, teşebbüslerin yetkili ve/veya çalışanlarından oluşmaktadır. Bu e-postalardan bazıları belirli ürünler için fiyat listelerini içermekte iken, bazıları bayiler arasında bir süredir devam eden bir fiyat birliğine atıfta bulunmaktadır. Bazı e-postalarda, İbrahim Özçınar'ın (Özçınar) "Başkan" sıfatıyla anıldığı, bazı e-postalarda ise fiyat birliğine uyum konusunda birtakım uyarıların yer aldığı görülmektedir. Öte yandan, bayilerin düzenli olarak Cuma günleri biraraya geldiği de anlaşılmaktadır.
- (30) Aşağıda yapılan yerinde incelemelerde elde edilen ve ihlal tespitine dayanak oluşturan belgelere ve bunlara ilişkin değerlendirmelere yer verilmektedir. Fiyat listelerini içeren e-postalara bu başlık altında yer verilmeyecek, bunlar aşağıda 1.3.2.1. başlığı altında değerlendirilecektir.
- (31) **Belge 1:** 19.02.2011 tarihinde Mustafa Özçınar (Özçınar) tarafından e-posta grubuna aşağıdaki ileti gönderilmiştir:

"KDN49A74NE 1900, WAS20763TR 1500, SGS55M85TR 1000, HGV74W350T 1400, BSG72212 300

Biraz önce bir aile geldi, Yukarıdaki ürünleri bir bayimiz yazmış. ... küsürlerini atarak size düşün hediyem olsun diye fiyat yazmış. Müşteriyi takipte bilgilerinize.. Lütfen dikkat edelim."

- (32) Söz konusu e-posta teşebbüslerin bir tüketiciye fiyat listesinden farklı fiyatlar uygulandığını tespit ettiklerinde bu bilgiyi rakipleriyle paylaştıklarına, bu şekilde anlaşmaya aykırılığın kontrol edilmesini sağladıklarına ve dolayısıyla anlaşmanın bozulmasını engellemeye çalıştıklarına işaret etmektedir.
- (33) **Belge 2:** 23.02.2011 tarihinde Mustafa Özçınar (Özçınar) tarafından e-posta grubuna aşağıdaki ileti gönderilmiştir:
- "Atasen olarak adlandırılan anatamir ve havaikmal yardımlaşma sandığı olarak mağazalarımızda yapılacak antlaşmalarda geri ödemelerde %5 kesinti yapmaktadırlar, bu da fiyat birlikteliğimize zarar vermektedir. Dolayısıyla bu çeşit koop. ile hiçbir şekilde sözleşme yapılmayacaktır. ..."*
- (34) Söz konusu e-posta teşebbüsler arası bir fiyat birlikteliği olduğunu, toplu alım yapan alıcılar konusunda birlikte hareket edildiğini ve bunun yanı sıra fiyat birlikteliğinin bozulmaması için çaba harcandığını göstermektedir.
- (35) **Belge 3:** 26.02.2011 tarihinde Mustafa Özçınar (Özçınar) tarafından e-posta grubuna aşağıdaki ileti gönderilmiştir:
- "KFN 91PJ10N yeni ürünümüz çıkmıştır ve mağazalara gelmeye başlamıştır. Ürünün perakende fiyatı belli olmadığı için şimdilik bu ürün için KAD 62A70NE'nin perakende fiyatları geçerli olacaktır. ..."*
- Bu yazışma ile Özçınar, rakiplerini henüz fiyatı belli olmayan bir ürün için hangi ürünün fiyatının dikkate alınacağı konusunda bilgilendirmektedir.
- (36) **Belge 4:** 01.03.2011 tarihinde Mustafa Özçınar (Özçınar) tarafından e-posta grubuna aşağıdaki ileti gönderilmiştir:
- "Birlikteliğimizin İkinci yılını da doldurmuş bulunmaktayız. Bildiğiniz üzere hem satışlarımız hem de karlılığımız eskiye göre artmıştır. Bugünlere gelmemizde herkesin büyük fedakârlığı olmuştur. Bu birliktelik sizlerin de katkılarıyla umarım ömür boyu devam edecektir. Hayırlı seneler Başkan"*
- (37) Bu e-posta bir süredir devam ettiği ifade edilen anlaşmanın değerlendirilmesi niteliğindedir. Ayrıca literatürde kartel hasadı olarak tanımlanan fiyat anlaşması sonucu elde edilen faydanın varlığına işaret edecek şekilde teşebbüslerin karlılığının arttığı belirtilmektedir. Bunun yanı sıra e-postada Mustafa Özçınar başkan adını kullanmakta olup, söz konusu ifade birlikteliğin başkanının Mustafa Özçınar olduğuna işaret etmektedir.
- (38) **Belge 5:** 23.03.2011 tarihinde Mustafa Özçınar (Özçınar) tarafından e-posta grubuna aşağıdaki ileti gönderilmiştir:
- "Ankastre toplu satışlarla ilgili olarak, en az 20 adet ve üstü olmak üzere yapılacak tek sefer satışlarda, o ay ki toptan alış listemizdeki peşin fiyat müşteriye verilecektir. Ayrıca bu fiyata 1 ay opsiyon veya tek sefer kredi kartı çekilebilecektir. Vadeli satışlarda ise fiyata aylık %2 ilave edilecektir."*
- Burada yine bayilerin uygulayacağı satış koşulları tüm detaylarıyla Mustafa Özçınar tarafından açıklanmaktadır.
- (39) **Belge 6:** 11.04.2011 tarihinde Mustafa Özçınar (Özçınar) tarafından e-posta grubuna aşağıdaki ileti gönderilmiştir:

“Bayilerimizi dolaşan 5-6 kişinin birleşerek istemiş olduğu 20-25 parçalık ankastre ürünlerle ilgili olarak alış fiyatını teklif veren bayiler varsa bize bildirsın. Çünkü ankastrede en az 20 adet için nakit alış fiyat verebileceğimiz teklifler, toplu sipariş isteyen müteahhitler için geçerlidir. Bu konuda yanlış anlaşılma olmasın.”

Bu e-postada Özçınar yine bayilerin satış koşullarını belirlemektedir.

- (40) Belge 5 ve Belge 6'nın ankastre toplu satışlara ilişkin satış koşullarının belirlenmesi amacını taşıdığı anlaşılmaktadır. Bu çerçevede 28.10.2011 tarih ve 6114 sayılı yazıyla Kayseri İmar İnşaat Müteahhitleri Derneği'nden (KAYİMDER), dernek bünyesinde faaliyet gösteren müteahhitlerin Kayseri il merkezindeki Bosch bayilerinden ankastre ürün temininde, birlikte hareket ettiği izlenimini uyandıran herhangi bir uygulama ile karşılaşmış ve karşılaşılmadıkları bilgisi talep edilmiştir. Kurum kayıtlarına 10.11.2011 tarih ve 7706 sayılı giren cevabi yazıda söz konusu bayilerin, müteahhitlerden bazılarının fiyatlarda iyileştirme isteklerine fiyatlarının standart olduğunu ve daha düşük fiyatlara satış yapamayacaklarını belirterek karşılık verdikleri ve gizli bir anlaşma içerisinde oldukları kanaatini uyandırdıkları ifade edilmiştir. Öte yandan aynı yazıda bayilerin bu tekliflere ilişkin herhangi bir yazılı belge vermekten kaçındıkları belirtilmiştir.
- (41) **Belge 7:** Fatih Kanlıoğlu (Akkaş) tarafından e-posta grubuna gönderilen 20 sayfalık 04.04.2011 tarihli fiyat listesinin üst yazısına aşağıda yer verilmektedir:
- “04.04.2011 Pazartesi Sabah Saat 9:00 – 10:00 arasında listeler sizlere ulaşacaktır inşallah. Etiketler salı sabahı hazır olacak.”*
- (42) 01.04.2011 tarihli Belge 21 de Fatih Kanlıoğlu (Akkaş) tarafından tüm Bosch bayilerine *“Yeni Fiyat Listesine 04.04.2011 pazartesi günü itibariyle geçilecektir. Listeler Pazartesi sabahı en erken şekilde sizlere ulaştırılacaktır”* şeklinde ifadeler içeren, listelerin süratle hazırlanma sürecinde olunduğuna ilişkin e-postayı içermektedir. Belge 21'den sonra gönderilmiş olan Belge 7, Belge 21'de iletileceği ifade edilen listelerin paylaşılmasına ilişkindir.
- (43) **Belge 8:** Fatih Akkaş (Akkaş) tarafından e-posta grubuna 06.10.2010 tarihinde gönderilen Philips markalı ürünlere ilişkin fiyat listesinin üst yazısına aşağıda yer verilmektedir:
- “ekte philips k.kart ve elde ödeme fiyat listesini gönderiyorum. bugünden itibaren geçerlidir. bilgilerinize sunar hayırlı işler dilerim.”*
- (44) **Belge 9:** Fatih Kanlıoğlu (Akkaş) tarafından e-posta grubuna 11.04.2011 tarihinde aşağıdaki ileti gönderilmiştir :
- “SMS58M88 TR ve SMS69M58 TR bulaşık makineleri SMS58M88 EU ve SMS69M58 EU fiyatlarına satılacaktır. ...”*
- (45) **Belge 10:** Fatih Kanlıoğlu (Akkaş) tarafından e-posta grubuna 18.04.2011 tarihinde bir ürünün fiyatı aşağıdaki üst yazıyla gönderilmiştir:
- “Yeni çıkan buzdolabı KGN57P75NE fiyatı listesi ve etiketi...”*
- (46) **Belge 11:** Ömer Faraşoğlu (Ada) tarafından 31.08.2010 tarihinde e-posta grubuna bir ürünün fiyatı aşağıdaki üst yazıyla gönderilmiştir:
- “46A04 Buzdolabı fiyatı ektedir”*
- (47) **Belge 12:** Ömer Faraşoğlu (Ada) tarafından 20.01.2011 tarihinde e-posta grubuna bir ürünün fiyatı aşağıdaki üst yazıyla gönderilmiştir:
- “Merhaba Yeni çıkan çamaşır makinası fiyatı ektedir.”*
- (48) **Belge 14:** Mustafa Özçınar (Özçınar) tarafından 02.11.2010 tarihinde e-posta grubuna çeşitli ürünlerin fiyatları aşağıdaki üst yazıyla gönderilmiştir:

12-32/916-275

“Sanyo ürünlerinin fiyatları ektedir. Fiyatlara bugünden itibaren geçilecek, açık hesap ve kredi kartı ile satış oranları aynıdır.”

- (49) **Belge 15:** Mustafa Özçınar (Özçınar) tarafından 07.11.2011 tarihinde e-posta grubuna ankastre ürün fiyatları aşağıdaki üst yazıyla gönderilmiştir:

“Ankastre set fiyatları ekli dosyadadır. Diğer ürünlerle ilgili fiyatlar ileriki günlerde hazırlanacaktır.”

- (50) **Belge 16:** Mustafa Özçınar (Özçınar) tarafından 28.01.2011 tarihinde e-posta grubuna çeşitli ürünlere ilişkin fiyatlar aşağıdaki üst yazıyla gönderilmiştir:

“Yeni çıkan ankastre bulaşık makinelerinin fiyatları ektedir.”

- (51) **Belge 21:** Fatih Kanlıoğlu (Akkaş) tarafından 01.04.2011 tarihinde e-posta grubuna;

“Yeni Fiyat Listesine 04.04.2011 pazartesi günü itibariyle geçilecektir. Listeler Pazartesi sabahı en erken şekilde sizlere ulaştırılacaktır”

ifadesinin yer aldığı, listelerin hazırlanma sürecinde olduğuna ilişkin bir e-posta gönderilmiştir. Belge 7, Belge 21’den sonra gönderilmiş olup, ilgili belgede iletileceği ifade edilen listelerin paylaşılmasına ilişkindir.

- (52) **Belge 22:** 07.03.2011 tarihinde Fatih Kanlıoğlu (Akkaş) tarafından e-posta grubuna aşağıdaki ileti gönderilmiştir:

“07.03.2011 tarihi itibariyle yeni fiyatlara geçilecektir. Fiyat listeleri 1 saatten sizlere ulaştırılacak. Etiketler ise öğleden sonra gönderilecektir. Fiyat listeleri ile ilgili her türlü konuyla ben ilgilenmekteyim bilgilerinize sunarım. ...”

- (53) **Belge 25:** 08.01.2011 tarihinde Fatih Akkaş (Akkaş) tarafından e-posta grubuna aşağıdaki ileti gönderilmiştir:

“Deterjan kampanyamız 10.1.2011 yani Pazartesi günü sona erecek. İsteyen bayilerimiz deterjanları tane fiyatı 15 TL satabilir. Bilgilerinize...”

- (54) **Belge 26:** 12.02.2011 tarihinde Mustafa Özçınar (Özçınar) tarafından anılan e-posta grubuna aşağıdaki ileti gönderilmiştir :

“Elinde Hermetik Şofben olan varsa isteyen müşteri var satabiliriz. Bilgilerinize...”

Bayilerin stok bilgilerini paylaştığı görülmektedir.

- (55) **Belge 29:** 13.01.2011 tarihinde ise Fatih Akkaş (Akkaş) tarafından e-posta grubuna aşağıdaki ileti gönderilmiştir:

“Bir bayimiz tarafından 750 adet BSA 52000 süpürge teklifi verilmiştir. Bu teklifte ürün fiyatı 150 TL’dir. Stoklarını değerlendirmek isteyen bayilerimizin ellerindeki stok miktarlarını acilen bildirmeleri gerekir. Ödeme nakit olarak alınacaktır. Başkan İbrahim ÖZÇINAR.”

- (56) Yapılan incelemelerde fiyat listelerinin teşebbüsler arasında paylaşıldığını gösteren çok sayıda belge bulunmuştur. Yukarıda da belirtildiği gibi bu belgeler I.3.2.1. başlığı altında değerlendirilecektir. Fiyat listelerinin düzenlenip gönderilmesine, kampanyaların ve satış koşullarının paylaşılmasına ilişkin belgelerin sayıca çokluğu nedeniyle, BSH’nin tavsiye fiyat listelerini bir bayiye göndererek bu bayinin diğerlerine iletmesini talep etmesi olasılığı dikkate alınmış ve konuya ilişkin olarak BSH Kuzey Anadolu Bölge satış sorumlusuyla görüşülmüştür. Yapılan görüşmede tavsiye fiyat listelerinin ve kampanya bilgilerinin her bayiye ayrı olarak gönderildiği, listeyi herhangi bir bayiye gönderip diğer bayilere iletmesini istemek gibi bir uygulamalarının söz konusu olmadığı, zira bir bayi ile iletişim için başka bir bayiye güvenemeyecekleri belirtilmiştir.

- (57) Arif Çetinkara (Çetinkara) ile yapılan görüşmede anılan e-postalara ilişkin olarak Başmısırlı ve Özçınar ile arkadaşlıkları bulunduğu, e-postalarda geçen başkan tanımının arkadaşlar arasında bir lakap olduğu, kendisinin bayiliğe 01.08.2010 tarihinde başladığı dile getirilmiştir. Kazım Başmısırlı (Başmısırlı) ile yapılan görüşmede, Kayseri'deki bayilerle düğün, cenaze ve benzeri olaylarda toplanıldığı ve arkadaş oldukları ifade edilmiştir. Ahmet Danaoğlu (Ada) tarafından Kayseri'deki bayilerle dostluk ilişkilerinin bulunduğu, görüşmelerin sadece bu kapsamda gerçekleştiği belirtilmiştir. Mehmet Hüsrevoğlu (Tekiş) da bayiler arası e-postaların bayram kutlaması ve benzeri amaçlarla gönderildiğini, fiyat listelerinin gönderilmediğini ifade etmiştir. Fatih Akkaş (Akkaş) tarafından ise münferit bir olay olarak bir bayiden sohbet esnasında zararına satış yapılmaması yönünde telkin geldiği dile getirilmiştir.

1.3.2. Değerlendirme

- (58) 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesine göre *"Belirli bir mal ve hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı ve yasaktır."*
- (59) Yukarıda yer verilen belgeler çerçevesinde Özçınar, Tekiş, Ada, Başmısırlı, Hilal, Çetinkara, Oflazlar, Mesa, Akkaş ve Yakut'un rekabeti engelleme ve kısıtlama amacı taşıyan bir anlaşma yapmak suretiyle bir fiyat birlikteliği içinde olduğu, bu kapsamda temelde BSH tavsiye fiyatları esas alınmak suretiyle, ancak bu listelerden farklı birtakım fiyat listeleri hazırlandığı, bu listelerin paylaşıldığı (Belge 7, 21), fiyatların yanı sıra diğer satış koşullarının da ortaklaşa belirlendiği (Belge 5, 6), stok bilgilerinin paylaşıldığı, Özçınar'ın söz konusu birlikteliğin başkanlığını yürüttüğü (Belge 4) ve birlikteliğin bozulmaması için çaba gösterdiği (Belge 1, 2) tespit edilmiştir. E-postalarda alıcı konumunda bulunan teşebbüslerin fiyat anlaşmasına karşı çıktığını gösteren herhangi bir bilgi ya da belge de bulunmamaktadır.
- (60) Ayrıca Belge 4'de teşebbüslerin belirli bir süredir fiyat birlikteliği içinde olduğu belirtilmektedir. Belgeler ışığında bir yıl sürdüğü tespit edilen anlaşmaya tüm teşebbüslerin devamlı surette taraf olduğunun kabulü gerekmektedir. Bilindiği üzere belirli bir dönemi kapsayan anlaşmalarda ilgili teşebbüslerin işbirliklerini tek tek göstermek imkânsızdır. ABD ve AB uygulamalarında uzun dönemi kapsayan anlaşmalarda statik bir yaklaşım yerine rekabetin ihlal edildiği bütün süreci kapsayan "devam eden tek bir uzlaşma, birliktelik" kavramı geliştirilmiştir. Bu yaklaşım sayesinde deliller bütün olarak değerlendirilerek, birlikteliğin varlığı ve belirgin özellikleri ortaya konulmakta, aksini gösteren bir kanıt olmadıkça ilgili teşebbüslerin bu sürecin tamamına katıldığı varsayılmaktadır. Nitekim Kurul devam eden tek bir uzlaşma kavramını *yonga levha*¹, *seramik*² ve *piliç eti*³ kararlarında kullanmıştır.
- (61) Bu değerlendirme sonucunda anılan teşebbüslerin rekabeti engelleme ve kısıtlama amacı taşıyan ve bir yıl boyunca devam eden bir anlaşma yapmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin 2. fıkrasının (a) bendini ihlal ettikleri sonucuna ulaşılmıştır. Bununla birlikte teşebbüslerin anlaşmaya ne ölçüde uyum sağladıklarının ve anlaşmanın piyasaya etkisinin de değerlendirilmesi gerekmektedir.
- (62) Teşebbüslerin 2009-2011 yılları arasındaki satışlarına ilişkin 10.000'den fazla faturanın incelenmesi suretiyle teşebbüslerin anlaşmaya uyumu değerlendirilmiştir. Genellikle satış miktarının bir kısmının nakit, kalanının taksitle satılması ya da iki veya üç farklı kredi kartına farklı sayıda taksitlere bölünmesi gibi uygulamalar nedeniyle belgelerde her bir

¹ 22.05.2006 tarih ve 06-35/441-113 sayılı Kurul kararı

² 03.08.2007 tarih ve 07-64/794-291 sayılı Kurul kararı

³ 25.11.2009 tarih ve 09-57/1393-362 sayılı Kurul kararı

taksit sayısına denk gelen fiyatlara doğrudan uyum sağlanıp sağlanmadığı değerlendirilememiştir.

I.3.2.1. Belgeler Çerçevesinde Anlaşmaya Uyumun Değerlendirilmesi

- (63) Mustafa Özçınar (Özçınar) tarafından 19.02.2011 tarihinde gönderilen Belge 1’de bir bayi tarafından bir müşteriye HGV74W350T kodlu ürün (fırın) için 1.400 TL; KDN49A74NE kodlu ürün (buzdolabı) için 1.900 TL; WAS20763TR kodlu ürün (çamaşır makinesi) için 1.500 TL; SGS55M85TR kodlu ürün (bulaşık makinesi) için 1.000 TL ve BSG72212 kodlu ürün (elektrikli süpürge) için 300 TL fiyat verildiğinin öğrenildiği bilgisi paylaşılarak, anlaşmaya aykırılığa karşı üstü kapalı bir uyarı iletilmektedir.
- (64) Belge 1 özelinde sadece teşebbüslerin anlaşmaya uyum göstermedikleri analizi yapılabilmektedir. Zira ilgili dönem için anlaşılmış fiyatın tam düzeyi bilinmediğinden, teşebbüslerin uyum gösterdikleri konusunda bir çıkarım yapılamamıştır. Bu çerçevede uyumun gerçekleşmiş olması için teşebbüslerin e-postanın gönderildiği tarihten itibaren söz konusu ürünleri yukarıda yer verilen fiyatlarla satmamış olmaları gerekmektedir. Zira belgeden fiyatların düşük bulunduğu anlaşıldığından, anılan fiyatların altında fiyatlamaların varlığı halinde uyum olduğu yorumunu yapmak mümkün görünmemektedir. E-postanın gönderildiği tarihten itibaren 2011 yılı Şubat ayı sonuna kadar söz konusu beş ürüne ait faturalar incelenmiş ve teşebbüslerin uygulamalarına aşağıdaki tablolarda yer verilmiştir:
- (65) İlgili dönemde HGV74W350T kodlu ürün satışı bulunan teşebbüsler Ada ve Oflazlar olup aşağıda Tablo 1 ve Tablo 2’de ürünün tavsiye ve gerçekleşen satış fiyatları görülebilmektedir:

Tablo 1: HGV74W350T Kodlu Ürün Kapsamında Teşebbüslerin Fiyatları

Ürün Kodu	Satış Tarihi	Satış Fiyatı	Teşebbüs
(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

Tablo 2: HGV74W350T’ye İlişkin Tavsiye Fiyatlar

Ürün	Nakit Fiyat	Kredi Tek Çekim Fiyatı	Peşin Fiyatına (1+3)Toplam Fiyat	Peşin Fiyatına (1+11) Toplam Fiyat
HGV74W350T	1.452 TL	1.497 TL	1.544 TL	1.716 TL

- (66) Bu bilgilere göre, Ada ve Oflazlar’ın ilgili dönemde Belge 1’de uyarı niteliğinde belirtilen 1.400 TL’lik fiyatın üzerinde satış yapmış olmaları nedeniyle uyum sağlamadıkları yorumu yapılamamaktadır.
- (67) İlgili dönemde KDN49A74NE kodlu ürün satışı bulunan teşebbüsler Ada, Oflazlar, Mesa ve Yakut olup aşağıdaki tablolarda ürünün tavsiye ve gerçekleşen satış fiyatları görülebilmektedir:

12-32/916-275

Tablo 3: KDN49A74NE Kodlu Ürün Kapsamında Teşebbüslerin Fiyatları

Ürün Kodu	Satış Tarihi	Satış Fiyatı	Teşebbüs
(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

Tablo 4: KDN49A74NE'ye İlişkin Tavsiye Fiyatlar

Ürün	Nakit Fiyat	Kredi Kartı Tek Çekim Fiyatı	Peşin Fiyatına (1+3) Toplam Fiyat	Peşin Fiyatına (1+11) Toplam Fiyat
KDN49A74NE	1.922 TL	1.981 TL	2.044 TL	2.268 TL

- (68) Bu bilgilere göre, Yakut'un ilgili dönemde belgede uyarı niteliğinde belirtilen 1.900 TL'lik fiyatın altında satış yapmış olması nedeniyle, uyum göstermediğini söylemek mümkündür. Diğer teşebbüsler için benzer bir yorum yapmak mümkün değildir.
- (69) İlgili dönemde WAS20763TR kodlu ürün satışı bulunan teşebbüsler Oflazlar ve Özçınar olup aşağıdaki tablolarda ürünün tavsiye ve gerçekleşen satış fiyatları görülebilmektedir:

Tablo 5: WAS20763TR Kodlu Ürün Kapsamında Teşebbüslerin Fiyatları

Ürün Kodu	Satış Tarihi	Satış Fiyatı	Teşebbüs
(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

Tablo 6: WAS20763TR'ye İlişkin Tavsiye Fiyatlar

Ürün	Nakit Fiyat	Kredi Kartı Tek Çekim Fiyatı	Peşin Fiyatına (1+3) Toplam Fiyat	Peşin Fiyatına (1+11) Toplam Fiyat
WAS20763TR	1.505 TL	1.552 TL	1.604 TL	1.776 TL

- (70) Bu bilgilere göre, Özçınar'ın ilgili dönemde belgede uyarı niteliğinde belirtilen 1.500 TL'lik fiyatın altında satış yapmış olması nedeniyle, uyum göstermediğini söylemek mümkündür. Oflazlar'ın ise söz konusu fiyatın altında satış yapmamış olması, doğrudan uyum sağlamadığı yorumunu yapabilmeyi güçleştirmektedir.
- (71) İlgili dönemde SGS55M85TR kodlu ürün satışı bulunan teşebbüsler Hilal, Mesa, Akkaş ve Yakut olup aşağıdaki tabloda ürünün tavsiye ve gerçekleşen satış fiyatları görülebilmektedir:

Tablo 7: SGS55M85TR Kodlu Ürün Kapsamında Teşebbüslerin Fiyatları

Ürün Kodu	Satış Tarihi	Satış Fiyatı	Teşebbüs
(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

12-32/916-275

(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
---------	---------	---------	---------

Tablo 8: SGS55M85TR'ye İlişkin Tavsiye Fiyatlar

Ürün	Nakit Fiyat	Kredi Kartı Tek Çekim Fiyatı	Peşin Fiyatına (1+3) Toplam Fiyat	Peşin Fiyatına (1+11) Toplam Fiyat
SGS55M85TR	1.057 TL	1.090 TL	1.124 TL	1.248 TL

- (72) Bu bilgilere göre, Hilal, Mesa ve Yakut'un ilgili dönemde belgede uyarı niteliğinde belirtilen 1.000 TL'lik fiyata çok yakın veya altında satış yapmış olması nedeniyle, uyum göstermediğini söylemek mümkündür. Akkaş'ın ise söz konusu fiyatın altında satış yapmamış olması nedeniyle doğrudan uyum sağlamadığı yorumu yapılamamaktadır.
- (73) İlgili dönemde BSG72212 kodlu ürün satışı bulunan teşebbüsler Hilal ve Akkaş olup aşağıdaki tabloda ürünün tavsiye ve gerçekleşen satış fiyatları görülebilmektedir.

Tablo 9: BSG72212 Kodlu Ürün Kapsamında Teşebbüslerin Fiyatları

Ürün Kodu	Satış Tarihi	Satış Fiyatı	Teşebbüs
(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

Tablo 10: BSG72212'ye İlişkin Tavsiye Fiyatlar

Ürün	Nakit Fiyat	Kredi Kartı Tek Çekim Fiyatı	Peşin Fiyatına (1+3) Toplam Fiyat	Peşin Fiyatına (1+11) Toplam Fiyat
BSG72212	351 TL	362 TL	376 TL	408 TL

- (74) Bu bilgilere göre, Hilal'in ve Akkaş'ın ilgili dönemde belgede uyarı niteliğinde belirtilen 300 TL'lik fiyatın altında satış yapmış olmaları nedeniyle, teşebbüslerin uyum göstermediğini söylemek mümkündür.
- (75) Toplu alım yapan alıcılar ile yapılan anlaşmaların fiyat birlikteliğine zarar vereceğine yönelik ifadeler içeren Belge 2 çerçevesinde anlaşmaya uyumuna yönelik savunması dikkate alınarak Yakut ile görüşüldüğünde, teşebbüsün Atasen ile anlaştığı ancak, ilgili satışa yönelik tek bir fatura bulunmadığı bunun yerine perakende satışlarda "Atasen hediye çeki" ile ödeme yapılabildiği öğrenilmiştir. Yakut'un bazı perakende satış faturalarında "Atasen hediye çeki" ile ödeme yapıldığı ifadesine rastlanması da, Belge 2'de yer alan uyarılara Yakut'un uyum göstermediğini ortaya koymaktadır.
- (76) AKKAŞ yetkilisi tarafından e-posta grubuna gönderilen 04.04.2011 tarihli fiyat listesine ilişkin olan Belge 7, BSH tarafından bayilere gönderilen tavsiye fiyat listelerindeki tüm ürünleri içermekle birlikte teşebbüslerin uygulamaları 2010-2011 yıllarında satış miktarı en fazla olan beş ürün temelinde aşağıda ele alınmıştır. Bu çerçevede teşebbüslerin 2011 yılı Nisan ayı faturaları incelenmiştir.
- (77) SGS23E02EU kodlu ürün (bulaşık makinesi) için belgede yer alan fiyatlar, BSH tarafından gönderilen tavsiye fiyatlar ve gerçekleşen fiyatlar aşağıdaki gibidir:

Tablo 11: Belge 7 İle SGS23E02EU'ya İlişkin Gönderilen Fiyatlar

Ürün	Nakit	1+1 taksit	1+2 taksit	1+3 taksit	1+4 taksit	1+5 taksit	1+6 taksit	1+7 taksit	1+8 taksit	1+9 taksit	1+10 taksit	1+11 taksit
SGS23E02EU	650 TL	675 TL	675 TL	675 TL	685 TL	695 TL	700 TL	710 TL	720 TL	730 TL	740 TL	750 TL
		675 TL	685 TL	700 TL	715 TL	730 TL	745 TL	760 TL	770 TL	780 TL	790 TL	800 TL

12-32/916-275

(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

- (86) Bu bilgilere göre ilgili satışlarının tümünü belgedeki nakit fiyatın ve/veya tavsiye nakit fiyatın altında yapmış olması nedeniyle Yakut, Tekiş ve Akkaş'ın uyum göstermediği söylenebilecektir. Özçınar, ilgili dönemde satış gerçekleştirdiği günlerin yarısından fazlasında nakit fiyatın ve/veya tavsiye nakit fiyatın altında satış yapmıştır. Bu nedenle söz konusu teşebbüs bakımından bütünüyle bir uyum gözlemlenmemiştir. Öte yandan Oflazlar'ın ilgili ürün bazında Belge 7'ye uyumlu davrandığı görülmektedir.
- (87) 06.10.2010 tarihinde Akkaş tarafından gönderilen Belge 8, Philips marka televizyonlara ilişkin fiyat listesi içeren bir e-postadır. Belge çerçevesinde ilgili tarih sonrası bir aylık döneme yönelik olarak e-postada yer alan ürünler için teşebbüslerin faturaları incelenmiş olup, uygulamaya aşağıdaki tabloda yer verilmektedir:

Tablo 26: Belge 8 Kapsamında Teşebbüslerin Fiyatları

Ürün Kodu	Satış Tarihi	Satış Fiyatı	Teşebbüs	BSH Tavsiye Fiyatı	Belgede Belirlenen Fiyat
37PFL5405H	(.....)	(.....)	(.....)	1.999 TL	1.730 TL
32PFL3605	(.....)	(.....)	(.....)	1.299 TL	1.080 TL
42PFL3604	(.....)	(.....)	(.....)	1.699 TL	1.650 TL
42PFL3604	(.....)	(.....)	(.....)	1.699 TL	1.730 TL
22PFL3404	(.....)	(.....)	(.....)	799 TL	735 TL
32PFL3605	(.....)	(.....)	(.....)	1.299 TL	1.220 TL
32PFL5404LCD	(.....)	(.....)	(.....)	1.999 TL	1.810 TL
32PFL3605	(.....)	(.....)	(.....)	1.299 TL	1.130 TL
32PFL3605	(.....)	(.....)	(.....)	1.299 TL	1.080 TL
32PFL3605	(.....)	(.....)	(.....)	1.299 TL	1.080 TL
32PFL3605	(.....)	(.....)	(.....)	1.299 TL	1.080 TL
32PFL3605	(.....)	(.....)	(.....)	1.299 TL	1.130 TL

- (88) Yukarıda yer verilen tabloda Ada, Oflazlar ve Özçınar'ın belgeye uyum göstermediği görülmektedir. Akkaş'ın satışlarının bir üründe belgede belirlenenden yüksek, diğerinde düşük; Başmısırlı'nın belgede belirlenenden yüksek, Tekiş'in bir ürün haricinde belgede belirlenenden düşük ve Yakut'un satış fiyatlarının ise bir üründe eşit diğerinde düşük gerçekleştiği görülmüştür.
- (89) Ada yetkilisi tarafından 14.04.2011 tarihinde gönderilen Belge 13'te klima ve LED televizyon fiyatları bulunmaktadır. E-posta tarihinden sonraki bir ay içerisinde tarafların yaptığı ilgili ürün satışlarına Tablo 27'de yer verilmektedir:

Tablo 27: Belge 13 Kapsamında Teşebbüslerin Fiyatları

Ürün Kodu	Satış Tarihi	Satış Fiyatı	Teşebbüs	BSH Tavsiye Fiyatı	Belgede Belirlenen Fiyat
B1ZMA/I 12602	(.....)	(.....)	(.....)	875 TL	900 TL
B1ZMA/I 12602	(.....)	(.....)	(.....)	875 TL	900 TL
B1ZMA/I 18602	(.....)	(.....)	(.....)	1.340 TL	1.380 TL
B1ZMA/I 18602	(.....)	(.....)	(.....)	1.340 TL	1.380 TL
B1ZMA/I 24750	(.....)	(.....)	(.....)	1.943 TL	2.000 TL
B1ZMA/I 09602	(.....)	(.....)	(.....)	824 TL	860 TL

12-32/916-275

- (90) Yukarıdaki tabloda Akkaş'ın belirlenmiş fiyata, Özçınar'ın da liste fiyatının çok daha üstüne satarak uyum gösterdiği görülmektedir.
- (91) Özçınar tarafından 02.11.2010 tarihinde gönderilen Belge 14 ve 22.02.2011 tarihinde gönderilen Belge 18, Sanyo ürünlerinin fiyat listelerini içermektedir. Tarafların söz konusu ürünlere ilişkin ilgili tarihlerdeki satışlarına aşağıda yer verilmektedir:

Tablo 28: Belge 14 ve Belge 18 Kapsamında Teşebbüslerin Fiyatları

Ürün Kodu	Satış Tarihi	Satış Fiyatı	Teşebbüs	BSH Tavsiye Fiyatı	Belge'de Belirlenen Fiyat
LD32R40	(.....)	(.....)	(.....)	853 TL	800 TL
LD32R40	(.....)	(.....)	(.....)	853 TL	800 TL
LD32R40	(.....)	(.....)	(.....)	853 TL	800 TL
LD32R40	(.....)	(.....)	(.....)	853 TL	800 TL
LD32R40	(.....)	(.....)	(.....)	853 TL	800 TL
LD32R40	(.....)	(.....)	(.....)	853 TL	800 TL
LD32R40	(.....)	(.....)	(.....)	853 TL	800 TL
LD32R40	(.....)	(.....)	(.....)	853 TL	800 TL
LD32R40 HD	(.....)	(.....)	(.....)	996 TL	950 TL
LD32R40 HD	(.....)	(.....)	(.....)	996 TL	950 TL
LD32R40HD	(.....)	(.....)	(.....)	996 TL	950 TL
LD32R40HD	(.....)	(.....)	(.....)	996 TL	950 TL
LD40R40HD	(.....)	(.....)	(.....)	1.374 TL	1.300 TL
LD40R40HD	(.....)	(.....)	(.....)	1.374 TL	1.300 TL
LD42R30	(.....)	(.....)	(.....)	1.521 TL	1.450 TL
LD42R30	(.....)	(.....)	(.....)	1.406 TL	1.350 TL
LD42R30	(.....)	(.....)	(.....)	1.406 TL	1.350 TL
LD42R30	(.....)	(.....)	(.....)	1.406 TL	1.350 TL
LD42R30	(.....)	(.....)	(.....)	1.406 TL	1.350 TL
LCD32R30 HD	(.....)	(.....)	(.....)	1.068 TL	1.050 TL
LCD32R30 HD	(.....)	(.....)	(.....)	1.068 TL	1.050 TL
LCD32R30 HD	(.....)	(.....)	(.....)	1.048 TL	990 TL
LD40R40HD	(.....)	(.....)	(.....)	1.374 TL	1.300 TL
LD40R40HD	(.....)	(.....)	(.....)	1.374 TL	1.300 TL
LCD19R30	(.....)	(.....)	(.....)	461 TL	400 TL
LCD22R30	(.....)	(.....)	(.....)	522 TL	450 TL
LD42R30	(.....)	(.....)	(.....)	1.432 TL	1.420 TL
LCD22R30	(.....)	(.....)	(.....)	509 TL	460 TL
LCD22R30	(.....)	(.....)	(.....)	509 TL	460 TL
LD40R40HD	(.....)	(.....)	(.....)	1.399 TL	1.360 TL
LD42R30	(.....)	(.....)	(.....)	1.549 TL	1.530 TL
LD42R30	(.....)	(.....)	(.....)	1.432 TL	1.420 TL
LCD32R30	(.....)	(.....)	(.....)	967 TL	940 TL
LCD32R30	(.....)	(.....)	(.....)	967 TL	940 TL
LCD32R30	(.....)	(.....)	(.....)	967 TL	940 TL
LCD32R30 HD	(.....)	(.....)	(.....)	1.068 TL	1.050 TL
LD32R40	(.....)	(.....)	(.....)	868 TL	850 TL
LD32R40	(.....)	(.....)	(.....)	853 TL	800 TL
LD32R40	(.....)	(.....)	(.....)	868 TL	850 TL
LD42R30	(.....)	(.....)	(.....)	1.549 TL	1.530 TL
LD42R30	(.....)	(.....)	(.....)	1.432 TL	1.420 TL
LD42R30	(.....)	(.....)	(.....)	1.432 TL	1.420 TL

12-32/916-275

LD42R30	(.....)	(.....)	(.....)	1.432,00 TL	1.420,00 TL
---------	---------	---------	---------	-------------	-------------

- (92) Tablodan Belge 14 ve Belge 18 kapsamında, Tekiş'in uyum göstermediği, Akkaş, Özçınar ve Yakut'un satışlarının yarısından azında, Oflazlar'ın üç satıştan ikisinde, Başmısırlı'nın da beş satıştan dördünde uyum gösterdiği anlaşılmaktadır.⁴
- (93) Belge 15, ankastre set fiyatlarını ve SGI55E05TR kodlu ürünün (bulaşık makinesi) fiyatını içermektedir. Faturalarda set olarak yapıldığı anlaşılan satışların ve ilgili bulaşık makinesinin söz konusu tarihten itibaren bir ay boyunca gerçekleştirilen satış bilgilerine aşağıda yer verilmektedir:

Tablo 29: Belge 15 Kapsamında Teşebbüslerin Fiyatları

Ürün Kodu	Satış Tarihi	Satış Fiyatı	Teşebbüs	BSH Tavsiye Fiyatı	Belge'de Belirlenen Fiyat
SGI55E05TR	(.....)	(.....)	(.....)	1.798 TL	1.350 TL
Ankastre Set 2	(.....)	(.....)	(.....)	1.246 TL	1.280 TL
Ankastre Set 1	(.....)	(.....)	(.....)	1.036 TL /1.059 TL 2 Taksit	1.050 TL
SGI55E55 (indirimli)	(.....)	(.....)	(.....)	1.149 TL	1.350 TL
Ankastre Set 4	(.....)	(.....)	(.....)	1.838 TL /12 taksit 2.124 TL	1.900 TL
Ankastre Set 4	(.....)	(.....)	(.....)	1.838 TL /12 taksit 2.124 TL	1.900 TL
Ankastre Set 3	(.....)	(.....)	(.....)	1.572 TL/ 12 taksit 1774	1.620 TL
SGI55E05TR (indirimli)	(.....)	(.....)	(.....)	1.798 TL / indirimli 1.149 TL	1.350 TL
Ankastre Set 1	(.....)	(.....)	(.....)	1.036 TL	1.050 TL

- (94) Yukarıda yer verilen tablodan Mesa'nın uyum göstermediği görülürken, Oflazlar'ın ve Akkaş'ın belgeye uyum gösterdiği, Özçınar ve Ada'nın ise birer satışları hariç uyum göstermediği anlaşılmaktadır.
- (95) Yeni çıkan ürünlere ilişkin fiyat bilgilerini içeren Belge 17, Mustafa Özçınar tarafından 11.02.2011 tarihinde gönderilmiş olup, tarafların tespit edilen satışlarına aşağıda yer verilmiştir:

Tablo 30: Belge 17 Kapsamında Teşebbüslerin Fiyatları

Ürün Kodu	Satış Tarihi	Satış Fiyatı	Teşebbüs	BSH Tavsiye Fiyatı
(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

- (96) Tablo 30, Belge 17 kapsamında uyum olmadığını göstermektedir.
- (97) Belge 3'de KFN 91PJ10N kodlu ürünün fiyatı belirli olmadığı için, fiyat olarak başka bir ürünün dikkate alınması ifade edilmektedir. 03.03.2011 tarihli Belge 20, Belge 3 ile aynı ürüne ilişkindir. Belge 10 KGN57P75NE kodlu ürüne (buzdolabı) ilişkin Akkaş yetkilisi tarafından gönderilen 18.04.2011 tarihli fiyat listesine ilişkindir. Ada yetkilisi Ömer Faraşoğlu tarafından 31.08.2010 tarihinde gönderilen Belge 11 ise KGN46A04NE kodlu ürüne (buzdolabı) ilişkin fiyat listesi içermektedir. Benzer şekilde Belge 12'de yeni çıkan WAS28840TR kodlu ürünün (çamaşır makinesi) fiyat listesi yer almaktadır. Belge 16'da ise yeni çıkan ankastre bulaşık makinelerine ilişkin fiyat listesi yer almaktadır. Teşebbüslerin

⁴ Tabloda teşebbüslerin uyum gösterdiğine işaret eden satırlar kalın yazı tipiyle yazılmıştır.

12-32/916-275

ilgili dönemlerde söz konusu ürünlere ilişkin bir satışları bulunmadığından, belgelere uyum değerlendirilememiştir.

- (98) Belge 9 SMS58M88TR ve SMS69M58TR kodlu ürünlerin (bulaşık makinesi) SMS58M88EU ve SMS69M58EU kodlu ürünlerin fiyatından satılacağına ilişkin bir bildirim içermektedir. İlgili faturalarda EU ve TR kodlu ürünlerin ayrıştırılamaması nedeniyle belgeye uyum değerlendirilememiştir.

I.3.2.2. Genel Fiyat Hareketlerinin Değerlendirilmesi

- (99) Bu başlık altında tarafların ürün gruplarına göre en çok satan beş ürüne ilişkin fiyat hareketleri günlük fiyat ortalamaları (nakit satışlar) çerçevesinde, tavsiye satış fiyatı da dikkate alınarak değerlendirilecektir. SGS23E02 kodlu ürüne (bulaşık makinesi) ilişkin Mart 2009- Mayıs 2011 tarihleri arasındaki fiyat hareketlerine Grafik 1'de yer verilmektedir. Bazı faturalarda satış yönteminin (taksit, kredi kartı veya nakit) belirtilmemesi nedeniyle bu faturalar nakit satış olarak değerlendirilmiştir. Tavsiye satış fiyatının üzerinde gerçekleştiği görülen satışların bu durumdan kaynaklanmış olabileceği belirtilmelidir. Bu husus tüm grafikler için geçerlidir.

12-32/916-275

(.....)

(100) Grafik 1'de yer verilen fiyatların çoğunlukla BSH tarafından tavsiye edilen fiyatın altında gerçekleştiği görülmekle beraber, Mayıs 2009 öncesinde 550 TL seviyesinde, Mayıs 2009-Haziran 2010 arasında 600 TL seviyesinde, Haziran 2010-Eylül 2010 tarihleri arasında da 640 TL seviyesinde bir yoğunlaşma dikkat çekmektedir. Teşebbüs özelinde bakıldığında Akkaş'ın ve Yakut'un büyük ölçüde uyum göstermediği, Başmısırlı'nın fiyatlarının diğerlerine göre yüksek seyrettiği, Ekim 2010'a kadar Özçınar, Tekiş ve Başmısırlı'nın uyum gösterdiği, Ada'nın da genellikle uyumlu davrandığı dikkat çekmektedir.

(101) (.....)

(102) Grafik 2'de en çok satan mikrodalga fırın için tarafların fiyat hareketlerine yer verilmiştir. Fiyatların çoğunlukla tavsiye fiyatların altında gerçekleştiği ve bunun yanı sıra belirli bir fiyat düzeyinde yoğunlaşma bulunmadığı görülmektedir. Aşağıda NGU1121 kodlu ürün (ocak) için satış fiyatı bilgilerine yer verilmektedir.

(103) (.....)

(104) Grafik 3'de yer verilen fiyat hareketleri incelendiğinde teşebbüsler arası bir uyumdan bahsedilememektedir. En çok satan bir başka ürün olan WAE16262 kodlu ürün (çamaşır makinesi) için fiyat hareketlerine ilişkin grafik aşağıda yer almaktadır:

(105) (.....)

(106) Yukarıda yer verilen Grafik 4'de satışların tavsiye fiyat etrafında yoğunlaştığı ve hatta tavsiye fiyatın altında pek çok satış olduğu görülmektedir. Bununla beraber, tavsiye fiyatların yayımlandığı bir pazarda, teşebbüslerin satışlarının söz konusu fiyat etrafında yoğunlaşması belirli bir uyum içerisinde olduklarına işaret edemeyecektir. Son olarak HBN301E1 kodlu fırın için fiyat hareketlerine Grafik 5'de yer verilmiştir.

(.....)

(107) Yukarıda grafiği verilen fırın için de herhangi bir fiyat düzeyinde yoğunlaşma olduğu yönünde bir sonuca ulaşılamamaktadır.

(108) Sonuç olarak en çok satan beş ürün incelendiğinde genel olarak uyumlu bir harekete SGS23E02 kodlu bulaşık makinesi haricinde rastlanmamıştır. Anılan ürün kapsamında da yalnızca Başmısırlı, Tekiş, Ada ve Özçınar'ın uyumlu hareketi tespit edilebilmiştir.

- (109) Yukarıda yer verilen belgeler ile bir yıl boyunca Kayseri il merkezinde bulunan bayiler arasında fiyat birlikteliği sağlanmaya çalışıldığı ortaya konulmuştur. Ancak teşebbüslerin anlaşmaya uyumu değerlendirildiğinde, belge bazında bazı teşebbüslerin uyumlu davrandığı tespit edilmiş, genel olarak ise bazı ürünlerde uyumlu harekete rastlanmıştır. Bununla beraber tarafların tümünü kapsayan ve sürekli bir uyumlu hareketten bahsetmek mümkün değildir.

I.3.2.3. Anlaşmanın Pazardaki Etkilerine İlişkin Değerlendirme

- (110) Beyaz eşya sektöründe tavsiye fiyat uygulaması yaygındır ve BSH de bayilerine tavsiye fiyat listeleri iletmektedir. BSH'nin tavsiye ettiği fiyatlar broşürlerde de yer almakta ve tüketici fiyatlar hakkında bilgi sahibi olmaktadır. Dolayısıyla bir ilde herhangi bir markanın bayilerinin tümü tarafından mevcut fiyatların üzerinde fiyatlama yapılması halinde, pazarda belirli düzeyde rekabetin varlığı varsayımıyla, tüketicinin farklı markalara yönelmesi kaçınılmaz olacak ve bu türden bir anlaşmanın sürdürülebilirliğinden bahsetmek de güç olacaktır. Bu doğrultuda Bosch bayilerinin fiyat birlikteliğine yönelik uygulamaları markalar arası rekabeti değil, marka içi rekabeti kısıtlamaktadır. Markalar arası rekabetin yoğun olduğu pazarlarda marka içi rekabeti sınırlayıcı eylemlerin olumsuz etkisinin, markalar arası rekabeti sınırlayan uygulamaların rekabet üzerindeki olumsuz etkisine kıyasla daha düşük olduğu söylenebilecektir. Aşağıdaki tabloda BSH'nin belirli ürünler için Türkiye genelindeki pazar paylarına yer verilmiştir:

- (111) Tablo 30: Türkiye Genelinde BSH Pazar Payları (%)

Ürün/Ürün Grubu	Ocak 2011	Şubat 2011	Mart 2011
Bulaşık Makinesi	(.....)	(.....)	(.....)
Fırın	(.....)	(.....)	(.....)
Çamaşır Makinesi	(.....)	(.....)	(.....)
Buzdolabı	(.....)	(.....)	(.....)
LDA Grubu Ürünler ⁵	(.....)	(.....)	(.....)

- (112) Tabloda yer alan bilgilere göre BSH'nin ürün bazında değişkenlik göstermekle birlikte Türkiye çapında %15-20 arasında değişen pazar paylarına sahip olduğu anlaşılmaktadır.
- (113) Öte yandan anlaşma marka içi rekabeti kısıtlayıcı nitelikte olmasının yanı sıra Kayseri il merkezi ile sınırlıdır. Bu çerçevede BSH'nin anlaşmanın doğrudan etki doğuracağı ilgili coğrafi pazarda sahip olduğu pazar payı da önem arz etmektedir. Aşağıdaki tabloda BSH ve rakiplerinin Kayseri ili özelinde tahmini pazar payları sunulmaktadır:

⁵ Solo ve ankastre soğutucular, derin dondurucular, çamaşır makineleri, kurutma makineleri, bulaşık makineleri, fırınlar

Tablo 31: Kayseri ilinde BSH ve Rakiplerinin 2010 Yılı Pazar Payları (%)⁶

	Bulaşık Makinesi	Buzdolabı (Soğutucular)	Davlumbaz /Aspiratör	Fırın	Mikrodalga Fırın
Arçelik	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Electrolux	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
LG	(.....)	(.....)			(.....)
Anadolu	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	
Indesit	(.....)	(.....)		(.....)	
Vestel	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
BSH	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Teka	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Toplam	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	Ocak	Çamaşır Makinesi	Kurutma Makinesi	Elektrikli Süpürge	Panel Televizyon
Arçelik	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Electrolux	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	
LG		(.....)		(.....)	(.....)
Anadolu	(.....)	(.....)		(.....)	(.....)
Indesit		(.....)			
Vestel	(.....)	(.....)	(.....)		(.....)
BSH	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Teka	(.....)	(.....)			
Toplam	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

- (114) Tabloda yer verilen bilgilere göre Bosch bayileri arasındaki fiyat anlaşmasının Kayseri ilinde yaklaşık olarak en fazla bulaşık makinesi pazarının (.....), buzdolabı/soğutucu pazarının (.....), davlumbaz/aspiratör pazarının (.....), fırın pazarının (.....), mikrodalga fırın pazarının (.....), ocak pazarın (.....), çamaşır makinesi pazarının (.....), elektrikli süpürge pazarının (.....), panel televizyon pazarının (.....) rekabeti sınırlayıcı etki doğurma imkanı vardır. Bu çerçevede söz konusu anlaşmanın rekabeti sınırlayıcı etkilerinin Kayseri ilinde ilgili ürün pazarlarının (.....) arasında değişen oranlardaki kısımlarında görülmesi beklenir.
- (115) Sadece marka içi rekabeti sınırlayabilecek nitelikteki anlaşmanın, hem tarafların tamamen uyumlu davranış içerisinde bulunmaması nedeniyle hem de tüketicilerin ikame ürünlere yönelme imkanı bulunduğundan, pazarda kayda değer bir zarara yol açmadığı sonucuna varılmıştır.

I.3.2.4. Ceza Tespitine İlişkin Değerlendirme

- (116) Soruşturma konusu anlaşmanın pazarda geniş çaplı bir etkisinin olmadığı tespit edilmiş olmakla birlikte, amaç yönünden 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinde yer alan yasaklama kapsamında bir ihlalin söz konusu olduğu açıktır. Bu nedenle hakkında soruşturma yürütülen teşebbüslere Kanun'un 16. maddesi ile "Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hâkim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik" (Yönetmelik) hükümleri uyarınca idari para cezası verilmesi gerekmektedir.

⁶ Ürün çeşitliliği dolayısıyla küçük ev aletlerinde sağlıklı veri elde edilememiştir.

- (117) Yönetmeliğin "Temel Para Cezası"nı düzenleyen 5. maddesine göre teşebbüslerin nihai karardan bir önceki mali yıl sonunda oluşan yıllık gayri safi gelirlerinin karteller için yüzde ikisi ile yüzde dördü, diğer ihlaller için binde beşi ile yüzde üçü arasında bir oranın esas alınması gerekmektedir. Aynı maddenin ikinci fıkrasına göre; pazarda tavsiye edilen yeniden satış fiyatlarının bulunması, gerek tarafların anlaşmaya tamamen uyum göstermemesi, gerekse tüketicilerin ikame ürünlere yönelme imkanı bulunmasından dolayı anlaşmanın pazarda geniş çaplı bir etkisinin söz konusu olmaması gerekçeleriyle temel para cezası belirlenirken binde beş oranı esas alınmıştır. Tespit edilebilen ihlal süresinin bir yılı aşmamasından dolayı aynı maddenin 3. fıkrası uyarınca temel para cezasında artırım yapılmasına gerek bulunmamaktadır.
- (118) Yönetmeliğin 6. ve 7. maddelerinde yer alan ağırlaştırıcı ve hafifletici unsurlardan hiçbirisi dosya konusu olayda söz konusu olmadığından anılan maddeler kapsamında da temel para cezasının arttırılmasına veya indirilmesine gerek bulunmamaktadır.

I.3.2.5. Savunmalar ve Değerlendirilmesi

I.3.2.5.1. Teşebbüslerin Zaman Zaman Bir Araya Gelmelerinde Rekabeti Kısıtlayıcı Etki ve Sonuçlara Yol Açacak Türden Bir Bilgi Değişiminin Amaçlanmadığı Savunması

- (119) Savunmalarda bölgenin örf ve adetleri doğrultusunda sosyal amaçlı toplanıldığı, bu toplantılarda toplumu yakından ilgilendiren siyaset, ekonomi, genel gidişat gibi konuların konuşulduğu, birlikte fiyat belirleme ve piyasa paylaşımına ilişkin herhangi bir bilgi değişiminin olmadığı ifade edilmektedir.
- (120) Teşebbüslerin sosyal amaçlı toplantılara katılımı rekabet ihlalini destekleyen bir delil olarak değerlendirilmemiş, bu hususa teşebbüslerin iletişim halinde olduğunu vurgulamak ve teşebbüslerin sıkça görüşüğünü göstermek amacıyla yer verilmiştir. İhlal tespiti, anlaşmanın varlığını gösteren belgelere dayandırılmıştır.

I.3.2.5.2. Tarafların Stok Bilgisi ve Müşteri Paylaşımına İlişkin Bilgi Değişiminin Rekabet Mevzuatına Aykırı Olmadığına İlişkin Savunma

- (121) Savunmada stoklara ve müşteri paylaşımına dair yazışmaların, 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği uyarınca yapılması gereken eylemleri konu aldığı, bu doğrultuda bayilerin müşteriden gelen talebi karşılayabilmek için birbirleriyle stok bilgilerini paylaşmalarının rekabetin gereği olduğu ifade edilmiştir. Ayrıca Kanun'un yürürlükte olmadığı yıllarda, üretici firmaların bayilerin müşterilerin taleplerini müştereken karşılamalarına engel olduğu, bu durumun bayilerin stok maliyetlerini arttırdığı fakat rekabet yasasının yürürlüğe girmesiyle bir bölgede bulunan malın müşteri nereye giderse gitsin temin edilebildiği belirtilerek, bu uygulamanın rekabet ihlali olarak değerlendirilmemesi gerektiği iddia edilmektedir.
- (122) Stok paylaşımının 2002/2 sayılı Tebliğ kapsamında olmadığı ve soruşturma konusu olayın bu Tebliğ çerçevesinde değerlendirilemeyeceği açıktır. Zira Bosch bayileri ellerindeki ürünlerin sorumluluğuna sahip olmaları ve hangi üründen hangi miktarda alım yapacaklarını ve bu ürünleri hangi fiyatlara satacaklarını, BSH'nin tavsiye ettiği fiyatın altında da olsa kendi kar marjları çerçevesinde, kendi iradeleriyle belirleyebilmeleri nedenleriyle teşebbüs niteliğini haizdirler. Bu çerçevede, BSH'nin acenteleri olmayan Bosch bayilerinin, rakip konumunda teşebbüsler olduğu görülmektedir. Tebliğ'in 2. maddesi açıkça rakip teşebbüsler arası yapılan dikey anlaşmaların Tebliğ ile sağlanan muafiyetten yararlanmayacağını belirtmektedir. Kaldı ki, teşebbüsler arasındaki stok bildirim ve müşteri paylaşımına ilişkin e-postalardan, bayilerin bölge kısıtlaması olmadan tüm müşterilere satış yapılabilmesi ya da seçici

dağıtım sisteminde üye teşebbüslerin birbirlerinden ürün alabilmelerinin engellenmemesi ile herhangi bir bağlantısı bulunmamaktadır.

- (123) Hedef, stok, satış stratejisi paylaşımının değerlendirildiği 18.04.2011 tarih ve 11-24/464-139 sayılı Kurul kararında diğer hususların yanında stok ve satış stratejisine ilişkin olarak gerek toplantı gerekse kişisel iletişim yollarıyla görüşmeler yapıldığı, söz konusu görüşmelerin bir bütün olarak ele alınması gerektiği, zira bu görüşmelerdeki esas amacın rakiplerin davranışlarının öngörülemezliğinden doğan riski ortadan kaldırmak olduğu değerlendirilmiştir. Dolayısıyla teşebbüslerin hedef, stok ve satış stratejisine yönelik yaptıkları görüşmelerin fiyat politikasına yönelik görüşmeleri tamamlayıcı nitelikte olduğu, bu tür bilgilerin edinilmesi halinde hedefe ulaşma ve stok eritme amaçlı kullanılacak stratejilerin, zam ve indirimlerin tahmin edilmesinin söz konusu olacağı belirtilerek, ilgili teşebbüslerin geleceğe yönelik fiyat ve satış stratejileri ile hedef ve stok bilgilerini toplantı ve/veya bireysel iletişimler yoluyla paylaşmak sureti ile 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettikleri sonucuna ulaşılmıştır.
- (124) Nitekim, rekabet ihlalinin gerçekleştiğini esas olarak gösteren hususlar fiyatın belirlenmesine yönelik çabaları ortaya koyan ve anlaşmanın varlığına işaret eden belgelerdir. Fiyat ve satış stratejilerinin paylaşılmasının yanında stoklara ilişkin yapılan görüşmeler rekabeti sınırlayıcı bir anlaşmadan bağımsız olarak değerlendirilmemektedir. Bir başka deyişle teşebbüslerin sorumluluğu sadece stok bilgilerini paylaşmalarından kaynaklanmamaktadır.

1.3.2.5.3. Teşebbüslerin Birlikte Fiyat ve Satış Koşullarını Belirlemedikleri, Bu Durumun Benzer Tarihlerde Benzer Ürünlerin Satışına İlişkin Faturalardan Görülebileceği, Belge 2'deki İfadenin Temenni Olduğu ve Uygulanmadığı, Fiyat Bilgilerinin Sadece Bilgilendirmek ve Yol Göstermek Amacıyla Gönderildiği Savunması

- (125) Savunmada, Belge 2'de bir bayinin aşırı iskonto yapılmaması yönündeki temennisinin yer aldığı, sonrasında bu temenninin dikkate alınmayıp, diğer bayilerin de kendi fiyat tekliflerini sunduğu ve bir bayinin "Anatamir ve Havaikmal Yardımlaşma Sandığı"nın istediği iskonto oranını uygulayıp mal tedarikinde bulunduğu belirtilmiştir. Ayrıca fiyat paylaşımlarının sadece bilgilendirme niteliğinde olduğu ve Kayseri'deki müşteri yapısının pazarlık eğilimi nedeniyle fiyat tespitine müsait olmadığı ifade edilmiştir.
- (126) Belge 2'den Yakut'un Atasene'e satış yaptığı anlaşılmaktadır (Soruşturma sürecinde incelenen faturalarda da Yakut'un ilgili yardımlaşma sandığına satış yaptığı görülmektedir.). Bu noktada Mustafa Özçınar'ın anılan belgedeki ifadelerine dikkat çekmek gerekmektedir. Teşebbüslerin tamamına gönderilen belgede fiyat birlikteliğine zarar verilebileceğinden bahsedilerek, ilgili sandıkla hiçbir şekilde anlaşma yapılmaması emir kipiyle ifade edilmektedir. E-postadaki beyanın temenni şeklinde olmadığı, yazının içeriğinden görülmektedir. Burada rekabetin kısıtlanmasına ilişkin anlaşmanın zarar görebileceğinin ifade ediliyor olması, buna uyum gösterilmemiş olsa bile, amaç yönünden 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinde yer alan yasaklama kapsamında bir ihlalin söz konusu olduğunu göstermektedir.
- (127) Fiyat listelerinin ise BSH tarafından bayilere gönderilen tavsiye fiyat listeleri temel alınarak hazırlandığı anlaşılmaktadır. BSH'nin tavsiye satış fiyat listeleri yayınlaması karşısında, bilgilendirme amacıyla fiyat listesi paylaşımı savunması geçersiz kalmaktadır. Daha önce de belirtildiği gibi, taraf bayilerle ilgilenen BSH Kuzey Anadolu Bölge satış sorumlusuyla yapılan görüşmede de tavsiye fiyat listelerinin ve kampanya bilgilerinin her bayiye ayrı olarak gönderildiği, bir bayiye bilgiyi gönderip diğer bayilere iletmesini istemek gibi bir durumun söz konusu olmadığı, zira bir bayi ile iletişim için

başka bir bayiye güvenilemeyeceği belirtilmiştir. Görüldüğü üzere tavsiye fiyat listelerinin bir bayiden rakibine rekabeti kısıtlayıcı bir amacın dışında iletilildiğini doğrulayan bir durum söz konusu değildir. Bu noktada, rakipler arası fiyat tespitinin rekabet hukukunda per-se ihlal olarak değerlendirilmekte olduğu bir kez daha vurgulanmalıdır. Yeni çıkan ürünlere yönelik olarak bu yazışmaların yapılması ise herhangi bir ürünün anlaşma kapsamı dışında kalmaması için çaba gösterildiği şeklinde yorumlanabilecektir. Fiyat listelerine uyum gösterilmediği iddiaları ile ilgili olarak detaylı değerlendirmelere I.3.2.1 başlığı altında yer verilmektedir.

I.3.2.5.4. Soruşturma Raporunda Yer Verilen Pazar Tanımlarının Daha Fazla Ürün Bazına Ayrıştırılarak Yapılmasının Mümkün Olduğu, İlgili Ürün Pazarının Açıkça Tanımlanmadığı ve Bu Sebepçe Fiyat Birlikteliği Olup Olmadığının Tespit Edilemeyeceği, İlgili Ürün Pazarında Belirtilen Ürünlerin Tamamının Bayilerde Satılıp Satılmadığının Tespit Edilmediği ve Bu Hususun Savunma Hakkının Kısıtlanmasına Yol Açtığı İddiası

- (128) Öncelikle vurgulanmalıdır ki 4. madde incelemelerinde ilgili ürün pazarının tespiti, öncelikli mesele değildir; önemli olan rekabeti kısıtlayıcı bir anlaşmanın varlığının ortaya konmuş olmasıdır. Nitekim İlgili Pazarın Tanımlanmasına İlişkin Kılavuz'da da şu ifadeler yer almaktadır: *"Pazar tanımı, pazar gücüne ilişkin olarak... 4054 sayılı Kanun'un özellikle 6. ve 7. maddelerinin uygulanması bakımından önem taşıyan pazar payı hesaplamalarının yapılmasını sağlamaktadır."*
- (129) Savunmada da belirtildiği üzere ilgili ürün pazarında yer alan ürünlerin tamamının bayilerde satılıp satılmadığı tespit edilmemiştir. Bununla beraber ilgili pazarlar BSH bayilerinin sattığı ya da satma imkanının bulunduğu ürünler göz önünde bulundurularak belirlenmiştir. Öte yandan, teşebbüslerin pazar paylarının değerlendirilmesi sonucunda soruşturma konusu anlaşmanın Kayseri ilinde sadece marka içi rekabeti kısıtlayabilecek nitelikte olduğu tespit edilmiştir. Bu bakımından ürün pazarlarının daha da ayrıştırılmasının, pazarı genel olarak etkileyemeyeceği ifade edilmiş olan bir anlaşma bakımından anlaşmaya taraf teşebbüslere savunma hakkı anlamında dikkate değer bir fayda sağlamayacağı açıktır.

I.3.2.5.5. Taraflarca Gönderilen Faturaların Dikkate Alınmadığı Savunması

- (130) Teşebbüslerden elde edilen 2009 - 2011 yılları arasındaki satışlarına ilişkin 10.000'den fazla faturanın incelenmesi suretiyle anlaşmaya uyumları değerlendirilmiştir. Bu çerçevede faturaların dikkate alınmadığı savunması dayanaksızdır.

I.3.2.5.6. Sadece Marka İçi Rekabete İlişkin Olan Eylemlerin Pazarda Etki Göstermediği ve Rekabeti Kısıtlamasının Mümkün Olmadığı Savunması

- (131) Savunmada taraflar arasındaki e-postaların, ihlalin varlığını tespit etmede yeterli olamayacağı, uyumlu eylemin rekabeti bozma amacı taşıması ve pazarda etki göstermemesi halinde kanunu ihlal etmeyeceği belirtilmektedir. Ayrıca Avrupa Birliği Adalet Divanı'nın (ABAD) *Consten/Grundig* kararına atıfta bulunarak asıl olanın markalar arası rekabet olduğu ve marka içi rekabeti kısıtlayan bir anlaşmanın ya da eylemin pazara etkisinin tespiti için öncelikle markalar arası rekabete etkisinin araştırılması gerektiği ifade edilmektedir. ABAD'ın *Societe Technique Miniere* kararına da atıfta bulunularak, uyumlu eylemlerin amacına bakılmakla birlikte bu eylemlerin ayrıca etkilerinin de göz önünde bulundurulması gerektiği belirtilmiştir.
- (132) Öncelikle taraflar arasındaki e-postaların, ihlalin varlığını tespit etmede yeterli olamayacağı iddiasının dayanaksız olduğu belirtilmelidir. 4054 sayılı Kanun'un 15. maddesinde verilen yerinde inceleme yetkisi kapsamında alınan tüm belgeler, ihlali

gösterdiği ölçüde ihlal tespitinin dayanağı olarak değerlendirilebilir. Bu nedenle söz konusu yazışmalar da, içerdiği bilgi çerçevesinde anlaşmanın amaç unsuruna işaret eden deliller olarak değerlendirilmiştir.

- (133) Öte yandan, markalar arası ve marka içi rekabetin kısıtlanmasına dair tartışmayı içeren söz konusu ABAD kararı dikey bir anlaşmaya ilişkindir. Dikey anlaşmaların, teşebbüslerin üretim ve dağıtım sürecini daha etkin bir şekilde kurlmalarını ve dağıtımda ölçek ekonomisinin ve kalite standardının elde edilmesini sağlama gibi faydalar içerdiği ve ilgili pazardaki rekabet ortamına yapacağı olumsuz etkilerin çoğu zaman etkinlik artışı ve ekonomik ya da teknolojik gelişme ve iyileşmelerden kaynaklanan olumlu etkilerle dengelendiği kabul edilmektedir. Soruşturmaya konu yatay, bir başka deyişle rakipler arası fiyat anlaşmasının ise herhangi bir etkinlik yaratması söz konusu değildir. Kaldı ki Komisyon'un söz konusu anlaşmanın AB'nin İşleyişine Dair Anlaşma'nın 101. maddesini ihlal ettiği yönündeki kararının ABAD tarafından onandığı ilgili kararda, marka içi rekabeti kısıtlayan bir anlaşmanın sadece markalar arası rekabeti arttıracığı gerekçesiyle 101. maddedeki yasaklamanın kapsamı dışında olamayacağı ifade edilmiştir.
- (134) Aynı pazarlarda faaliyet gösteren teşebbüsler arasında akdedilen, ürünün satış fiyatını belirlemek üzere yapılan anlaşmaların rekabeti kısıtlayacağı açıktır. 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesine aykırı bir anlaşmaya ilişkin sorumluluktan bahsedebilmek için, belirli bir anlaşmaya uyma iradesinin gösterilmesi yeterlidir. Bu noktadan hareketle, soruşturma konusu fiyat anlaşmasının varlığına işaret eden deliller çerçevesinde, anlaşmaya uyma iradesi tespit edilen teşebbüslerin de 4054 sayılı Kanun kapsamında sorumluluğu doğmaktadır. Diğer yandan, teşebbüslerin pazar payları dikkate alınarak, anlaşmanın ancak Kayseri'de marka içi rekabeti sınırlandırabileceği, markalar arası rekabeti etkileyemeyeceği ve pazarda önemli bir etki doğurmadığı yukarıda ifade edilmiştir.

1.3.2.5.7. Hilal'in Bilgi Değişimi Anlaşmalarının Rekabet Hukukunda "Rule Of Reason" Yaklaşımı Altında Değerlendirildiği Savunması

- (135) Savunmada bir eserin⁷ ilgili bölümüne atıfta bulunularak bilgi değişimi anlaşmalarına "rule of reason" çerçevesinde yaklaşıldığı belirtilmekte ve şu ifadelerle yer verilmektedir: *"Bilgi değişimi anlaşmaları, 85/1. madde uygulamasında önemli bir yer tutar. Bu neviden anlaşmalar, yönedikleri amaca ve konuya göre teşebbüslere çok çeşitli faydalar sağlarlar. Örneğin, teşebbüslerin piyasa koşulları hakkında sağladıkları bilgiler, daha yerinde bir ticari strateji belirlemelerine ve rasyonel olmalarına, teknoloji ve know-how hakkında sağladıkları bilgiler ise daha verimli çalışmalarına, ucuz üretim yapmalarına ve tüketicilerin de bundan menfaat sağlamasına imkan verir.*

Bununla birlikte, bu neviden ilişkilerin, aynı zamanda rekabet üzerinde olumsuz etkileri bulunmaktadır. Bilgi değişimi anlaşması, fiyat veya diğer ticari koşulların tespitine ilişkin anlaşmalar kadar ağır sonuçlar doğurmasa da, gelecekteki belirsizliğin ortadan kaldırılması ve ekonomik politikaların bağımsızca oluşturulması ilkelerine aykırılık teşkil etmesi nedeniyle, Komisyon tarafından ihtiyatla karşılanmaktadır. Özellikle uygulanan ve uygulanacak olan fiyatlara veya bunun oluşumundaki faktörlere ilişkin

⁷ Sanlı, Kerem Cem (2000) Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'da Öngörülen Yasaklayıcı Hükümler ve Bu Hükümlere Aykırı Sözleşme ve Teşebbüs Birliği Kararlarının Geçersizliği, Rekabet Kurumu Lisansüstü Tez Serisi, No: 3 s.198

bilgilerin mübadelesi, fiyat tespitine benzer sonuçlar doğurabilir. Bilgi değişimi anlaşmalarının çok farklı şekillerde ortaya çıkması, bunların tümüne karşı ortak bir tutumun benimsenmesini güçleştirmekte ve bu nedenle, genel kriterlerin benimsenmesi yerine, değerlendirmenin somut olaya göre yapılması esası kabul edilmektedir. ... Açıklıkla görüldüğü üzere, bilgi değişimi anlaşmalarının rekabete olan etkilerinin değerlendirilmesinde per se benzeri yaklaşımın kabul edilmesi mümkün değildir. Bu neviden anlaşmalara karşı piyasanın özelliklerini, anlaşmanın kapsamını ve amacını dikkate alan meseleci bir yaklaşım daha uygun gözükmektedir.

Öte yandan Komisyon, ilk yıllarda yayınladığı duyurusunda (Notice Concerning Agreements, Decisions and concerted practises in the Field of Cooperation between Enterprises, OJ. C.75, t. 29.7.1968), yol gösterici bazı kriterler öngörmüş ve teşebbüsler arası işbirliği modellerinin hangi hallerde rekabete aykırı olabileceği hususunda bağlayıcı niteliği olmayan tespitler yapmıştır. Halen yürürlükte olan bu Duyuru'nun 2. paragrafında, tek amacı görüş ve tecrübe değişimi, birlikte pazar araştırması, birlikte işletme ve endüstrilerde karşılaştırmalı çalışmalar yapmak ve birlikte istatistik ve hesaplama modelleri hazırlamak olan bilgi değişimi anlaşmalarının, kural olarak rekabeti sınırlamayacağı belirtilmiş, bununla birlikte, ilgili teşebbüslerin davranış özgürlüğünün sınırlandığı veya piyasa davranışlarının açıkça veya bir uyumlu eylem yoluyla koordineli hale getirildiği hallerde, 85/1.maddenin uygulanabileceği belirtilmiştir."

- (136) Yatay İşbirliği Anlaşmaları Kılavuzu'nda Komisyon, rakipler arası bilgi değişiminin birtakım etkinlikler sağlamaya yönelik olabileceğini ifade etmekle birlikte, özellikle fiyat veya miktarı belirlemeye yönelik bir anlaşma, uyumlu eylem veya teşebbüs birliği kararı teşkil edebileceğini belirtmektedir. Kılavuza göre bu tür bir durumda bilgi değişimi, kartel olarak kabul edilecek ve kartel gibi yaptırıma tabi kılınacaktır. Benzer şekilde bir kartelin uygulanmasını kolaylaştıran bilgi değişimleri, kartelin bir parçası olarak değerlendirilmektedir. Kılavuz'da rakipler arasında, pazarda rekabeti sınırlayıcı anlaşma sonucunu kolaylaştırma amaç veya etkisine sahip stratejik bilgilere ilişkin bir bilgi değişiminin rakiplerin pazardaki davranışlarının bağımsızlığını ve pazarda stratejik anlamda belirsizliği azaltmakta ve rakiplerin rekabet etme güdülerini yok etmekte olduğu ifade edilmektedir. Bu noktada Rekabet Hukuku Uyum Programı metninde yer alan şu ifadeler de hatırlatılmalıdır: *"İşletmelerin satış fiyatı, iskonto, vade gibi satış koşullarını, üretim ve satış miktarı gibi ticari unsurları rakipleri ile anlaşarak belirlemeleri; rakipleri ile pazar ya da müşteri paylaşımına gitmeleri rekabet mevzuatı kapsamında ağır ihlaller olarak değerlendirilmektedir."*
- (137) Soruşturma konusu anlaşmanın, bayilerin satış koşullarını ve özellikle fiyatlarını tespit etme amacını taşıdığı açıktır. Soruşturma kapsamındaki bilgi değişimi, fiyat listelerinin, stokların ve satış koşullarının paylaşılmasına ilişkin olup, verimlilik artışı, teknoloji ve know-how gibi hususlara ilişkin değildir. Yukarıda belirtildiği üzere uygulanacak olan fiyatlara veya bunun oluşumundaki faktörlere ilişkin bilgilerin mübadelesi, fiyat tespitine benzer sonuçlar doğurabilmektedir. Bunun yanı sıra soruşturma konusu anlaşmanın, birlikte pazar araştırması ya da karşılaştırmalı çalışmalar yapmak ve birlikte istatistik ve hesaplama modelleri hazırlamak gibi bir amacı bulunmadığını da ifade etmek gerekmektedir.

I.3.2.5.8. Hilal'in Diğer Bosch Bayileri ile Sadece Sosyal Amaçlı Bir Araya Geldiği Savunması

- (138) Savunmada Hilal'in gelen e-postalara cevap vermediği, pazar davranışlarını bu e-postalara göre düzenlemediği, bu yazışmalara katılmayacağını diğer bayilere

iletmesinin sosyal hayatıyla bağdaşmayacağı, raporda atıf yapılan Komisyon tarafından belirtilen hususun ancak gönderilen tüm e-postaların sadece ticari ve rekabeti kısıtlayıcı nitelikte olması durumunda mümkün olacağı ifade edilmektedir.

- (139) Dosya kapsamında delil olarak nitelendirilen belgeler içerik olarak ticari ve rekabeti kısıtlayıcı niteliktedir. Bu noktada Kurulun 18.04.2011 tarih ve 11-24/464-139 sayılı kararının ilgili kısmına yer vermek uygun olacaktır: “... Ancak bu noktada bahse konu görüşmelere katılanlardan hangilerinin fiyat stratejisine yönelik uyumlu eylem ve/veya anlaşma kapsamında ele alınacağı önem arz etmektedir. Avrupa Birliği Adalet Divanı (ABAD), belirtilen nitelikteki görüşmelerin amacının geleceğe yönelik belirsizliği ortadan kaldırmak olmasından hareketle, tüm katılımcıları eylemin tarafı kabul etmekte, bu amaçla görüşmeye katılmayanların ise bunu ispat etmesini istemektedir. Dolayısıyla ABAD’ın yaklaşımında ispat yükü taraflara geçmektedir. Bununla birlikte katılımcıların alınan kararları uygulamadığı iddiası yahut fiyatlandırma ve sair davranışların ilgili toplantıda tartışılan hususları yansıtmadığı savunması teşebbüslerin ihlale ilişkin yapılanmaya dahil olmadıklarının ispatında yeterli kabul edilmemektedir (Atochem v. Commission (1991), T-3/89, ECR II-867, para.100.). İşbu dosya kapsamında ise, ispat yükünün taraflarda olabileceğine yönelik ABAD’ın yaklaşımı reddedilmemiş olsa da, yukarıda detaylı olarak ele alınan, katılımcıların rekabeti bozucu niyette olmadıklarının/olamayacaklarının tespit edildiği toplantılarda taraflar lehine bir yaklaşım benimsenmiştir. Diğer bir ifadeyle niteliği gereği katılımcıların rekabeti bozucu amaçta olamayacağı toplantılara katılanlar ile rekabeti bozucu nitelikteki bir toplantıya faaliyette bulunduğu sektör gereği rekabeti sınırlama amacıyla katılmayacak olanlar, uzlaşmanın tarafı olarak kabul edilmemiştir. Benzer şekilde fiyat görüşmelerinin yapıldığı fakat fiyat stratejisinin belirlenmesi hususunda uzlaşmanın sağlanamadığı toplantılara katılan, ancak rekabeti sınırlama amacının bulunduğu ispatı için hakkında yeterli delil bulunamayan teşebbüsler bakımından da, bahse konu teşebbüslerin ihlale dahil olmadığı yönünde değerlendirme yapılmıştır.”
- (140) Yerinde incelemelerde elde edilen belgelerde, fiyat listelerinin paylaşımına ilişkin e-postaların tamamının Hilal’e de ulaştığı görülmektedir. Yukarıda alıntılanan karardan da görüldüğü üzere rekabeti sınırlayıcı nitelikteki yazışmaların varlığı halinde, taraflar aksi görüşlerini açıkça diğer taraflara veya yetkililere aktarmadıkça, ilgili yazışmadan sorumlu tutulmaktadır. Hilal’in savunmasında, rekabeti sınırlayıcı iletilerin kendisine ulaşmaması yönünde bir talebin diğer bayilere iletildiğini gösteren bir belge olmaması nedeniyle, 4054 sayılı Kanun’un 4. maddesinde yer alan yasaklama kapsamındaki anlaşmaya taraf olduğu anlaşılmaktadır. Nitekim, Komisyon da Yatay İşbirliği Anlaşmaları Kılavuzu’nda rakiplerinin stratejik bilgileri e-posta ve benzeri yollarla kendisine ulaşan firmaların, bu bilgilerin kendilerine ulaşmasını istemediklerini rakiplerine açık bir şekilde bildirmedikleri takdirde, rakiplerce açıklanan bilgileri kabul etmiş ve pazar davranışlarını buna göre uyarlamış sayılacaklarını açıkça ifade etmektedir.
- (141) Yukarıda verilen tüm değerlendirmeler ışığında, sonuç itibarıyla 4054 sayılı Kanun’un ihlal edildiği kanaatine varılmıştır.

J. SONUÇ

- (142) 09.06.2011 tarih, 11-36/746-M sayılı Kurul kararı uyarınca yürütülen soruşturma ile ilgili olarak düzenlenen Rapor’a ve Ek Görüş’e, toplanan delillere, yazılı savunmalara, sözlü savunma toplantısında yapılan açıklamalara ve incelenen dosya kapsamına göre;

1. Ada Dayanıklı Tüketim Malları San. ve Tic. Ltd. Şti., Akkaş Dayanıklı Tüketim Malları Tekstil İnş. Taah. Tur. Yakacak Ürünleri ve Gıda Mad. Tic. San. Ltd. Şti., Başmısırlı Dayanık Tüketim Mamülleri-Kazım Başmısırlı, Çetinkara Dayanıklı Tüketim Malları-Betül Çetinkara, Hilal Dayanıklı Tüketim Mamülleri Tic. ve San. Ltd. Şti., Mesa Dayanıklı Tüketim Malları Tekstil İnş. Taah. Nak. ve Gıda Maddeleri Tic. ve San. Ltd. Şti., Oflazlar Dayanıklı Tüketim Malları Tic. San. Ltd. Şti., Özçınar Dayanıklı Tüketim Malları-İbrahim Özçınar ve Ortakları, Tekiş Ticaret- Mehmet Hüsrevoğlu- Yılmaz Bayram ve Yakut Dayanıklı Tüketim Malları Yakacak İnşaat Taahhüt ve Turizm San. Tic. Ltd. Şti.'nin Kayseri il merkezinde Bosch markalı ürünlerin satış fiyatlarının belirlenmesine yönelik anlaşma yapmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiklerine,
2. Bu nedenle, Kanun'un 16. maddesi ile "Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hâkim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik"ın 5. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi ve ikinci fıkrası hükümleri uyarınca 2011 mali yılı sonunda oluşan ve Kurul tarafından belirlenen yıllık gayri safi gelirlerinin takdiren % 0,5'i oranında olmak üzere
 - Ada Dayanıklı Tüketim Malları San. ve Tic. Ltd. Şti.'ye 7.529,08 TL.
 - Akkaş Dayanıklı Tüketim Malları Tekstil İnş. Taah. Tur. Yakacak Ürünleri ve Gıda Mad. Tic. San. Ltd. Şti.'ye 15.561,81 TL.
 - Başmısırlı Dayanıklı Tüketim Mamülleri-Kazım BAŞMISIRLI'ya 4.671,40 TL.
 - Çetinkara Dayanıklı Tüketim Malları-Betül ÇETİNKARA'ya 3.396,90 TL.
 - Hilal Dayanıklı Tüketim Mamülleri Tic. ve San. Ltd. Şti.'ye 3.927,22 TL.
 - Mesa Dayanıklı Tüketim Malları Tekstil İnş. Taah. Nak. ve Gıda Maddeleri Tic. ve San. Ltd. Şti.'ye 5.978,00 TL.
 - Oflazlar Dayanıklı Tüketim Malları Tic. San. Ltd. Şti.'ye 9.215,92 TL.
 - Özçınar Dayanıklı Tüketim Malları-İbrahim ÖZÇINAR ve Ortakları'na 6.991,50 TL.
 - Tekiş Ticaret-Mehmet HÜSREVOĞLU-Yılmaz BAYRAM'a 7.334,33 TL.
 - Yakut Dayanıklı Tüketim Malları Yakacak İnşaat Taahhüt ve Turizm San. Tic. Ltd. Şti.'ye 7.477,73 TL.

idari para cezası verilmesine Kurul Üyesi Reşit GÜRPINAR'ın farklı gerekçesi ve OYÇOKLUĞU ile

Danıştay yolu açık olmak üzere karar verilmiştir.

KARŞI OY GEREKÇESİ
(12.06.2012 tarihli ve 12-32/916-275 sayılı Kurul Kararı)

İlgili pazar ve ayrıca ihlal iddiasına taraf olan teşebbüslerin özellikleri ile bu teşebbüslerin uygulamalarına ilişkin raportör değerlendirmesi göz önüne alındığında, rekabetçi bir endüseye hak verdirecek ve rekabet ihlali olarak tanımlanabilecek bir tablo veya olgunun varlığı kanaatimce söz konusu değildir.

Çok sayıda markanın bulunduğu yoğun rekabet ortamında, tavsiye fiyatlarının altında satış yapma çabası içinde olan ilgili teşebbüslerin, bu amaca ulaştığına dair idari para cezası vermeye gerekçe teşkil edecek somut ve yeterli belge ve bilgiye ulaşamadığı anlaşılmaktadır. Ne ilgili pazarda rekabet kayda değer ölçüde kısıtlanmış, ne de tüketici mağduriyetine yol açan bir gelişme yaşanmıştır. Dolayısıyla ihmal edilebilir bir rekabet ihlali çabasının varlığı tespit edilse de, bu tür davranışlara son verilmesini temine dönük gerekli Kurum açıklamasının dışında, ayrıca ceza verilmesi yönündeki çoğunluk görüşüne katılamıyorum.

Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Başkan

Rekabet Kurulu'nun 12.06.2012 Tarih ve 12-32/916-275 Sayılı Kararına

FARKLI GEREKÇE

Kurulumuz mezkur Kararıyla, Kararın 2. maddesinde belirtilen 4054 Sayılı Kanun'un 4.maddesine aykırı uygulamaları nedeniyle, aynı Kanun'un 16. maddesinin üçüncü fıkrası ve Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hakim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik uyarınca Kayseri il merkezinde faaliyette bulunan BSH Ev Aletleri San.ve Tic.A.Ş bayilerine 2011 mali yılı sonunda oluşan gayri safi gelirlerinin % 0.5 (yüzde yarım) oranında değişik miktarlarda idari para cezası kesilmesine karar vermiş bulunmaktadır. Anılan bu para cezası belirlenirken 4054 sayılı yasa ile birlikte, yukarıda anılan ve Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hakim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik'in 5.maddesinin 1.fıkrasının (b) bendi ve 2.fıkrası hükümleri uygulanarak verilen ceza miktarının hesaplanması ile ilgili bölümünü içeren sonuç cezaya aşağıda belirteceğim farklı gerekçelerle katılıyorum.

4054 Sayılı "Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 16.maddesinin 4.fıkrasında; "Bu Kanunun 4, 6 ve 7 nci maddelerinde yasaklanmış davranışlarda bulunanlara, ceza verilecek teşebbüs ile teşebbüs birlikleri veya bu birliklerin üyelerinin nihai karardan bir önceki mali yıl sonunda oluşan veya bunun hesaplanması mümkün olmazsa nihai karar tarihine en yakın mali yıl sonunda oluşan ve Kurul tarafından saptanacak olan yıllık gayri safi gelirlerinin yüzde onuna kadar idarî para cezası verilir." denilmiş, son fıkrasında da; "Bu maddeye göre verilecek idarî para cezalarının tespitinde dikkate alınan hususlar, işbirliği halinde para cezasından bağışıklık veya indirim şartları, işbirliğine ilişkin usul ve esaslar Kurulca çıkarılacak yönetmeliklerle belirlenir." hükmü bulunmaktadır.

Bu hükümleri yorumlarsak; Yasa Koyucu, maddenin 4.fıkrası ile verilecek cezalarda alt sınır koymayıp, sadece üst sınırı belirleyerek cezaların yüzde ona kadar verileceğini hükme bağlamış, son fıkrasında ise sadece “cezanın tespitinde dikkate alınan hususlar” kavramını getirmiş ve Rekabet Kurulu’na sadece cezanın tespitinde dikkate alınacak hususların belirlenmesine ilişkin yönetmelik çıkarma konusunda sınırlı yetki vermiştir. Cezanın tespitinde dikkate alınacak hususlar derken yasa koyucu neyi kastetmektedir? Burada kastedilen hangi fiillere, ne miktarda ceza vereceğini tespit et demek anlamında değil, 16.madde ile verilen ceza sınırları içerisinde (% 10 ‘a kadar) ceza takdir ederken hangi unsurlara göre veya hangi şartların varlığı halinde cezayı ağırlaştıracağını veya hafifleteceksin, bir başka deyişle yasada öngörülen sınırlar içerisinde ceza tayin ederken, takdir yetkisini kullanma adına hangi unsurları dikkate alarak ceza tesis edeceksin anlamındadır. Yasa koyucu Rekabet Kurulu’na, Yönetmelik yaparken hangi fiillere ne ceza verileceğini tespit etme yolunda bir yetki verseydi o zaman yasaya; “Bu maddeye göre verilecek idarî para cezalarının tespiti ve maddeye göre verilecek idarî para cezalarının tespitinde dikkate alınan hususlar” kavramını birlikte getirirdi.

“Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar İle Hakim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik’in; “Temel Para Cezası” başlığı altındaki 5.maddesinde; “Temel para cezası hesaplanırken, Kanununun 4 üncü ve 6 ncı maddelerinde yasaklanmış davranışlarda bulunan teşebbüs ile teşebbüs birlikleri veya bu birliklerin üyelerinin, nihai karardan bir önceki mali yıl sonunda oluşan veya bunun hesaplanması mümkün olmazsa nihai karar tarihine en yakın mali yıl sonunda oluşan ve Kurul tarafından saptanacak olan yıllık gayri safi gelirlerinin;

a) Karteller için, yüzde ikisi ile yüzde dördü,

b) Diğer ihlaller için, binde beşi ile yüzde üçü,

arasında bir oran esas alınır.

(2) Birinci fıkrada yazılı oranların belirlenmesinde, ilgili teşebbüs veya teşebbüs birliklerinin piyasadaki gücü, ihlal neticesinde gerçekleşen veya gerçekleşmesi muhtemel zararın ağırlığı gibi hususlar dikkate alınır.

(3) Birinci fıkraya göre belirlenen para cezası miktarı;

a) Bir yıldan uzun, beş yıldan kısa süren ihlallerde yarısı oranında,

b) Beş yıldan uzun süren ihlallerde bir katı oranında,

arttırılır.” denilmiş, yine 6.maddesinde Ağırlaştırıcı Unsurlar ve 7.maddesinde de Hafifletici Unsurlar ayrı ayrı sayılmıştır.

Yukarıda açıkça görüleceği üzere Yasa Koyucu 16.maddeye göre verilecek cezalarda; alt sınır koymayıp, sadece üst sınırı belirleyerek cezaların yüzde ona kadar verileceğini hükme bağlamasına ve Rekabet Kurulu’na yukarıda geniş olarak açıkladığımız gibi, Yönetmelikle düzenlenmesi yetki aşımı nedeniyle mümkün olmayan bir konuda, Yönetmelikle düzenleme yapılarak belli suçlar için, belirli cezalar getirilmiş, yine Yönetmelikte, Kanunda olmayan bir kural getirilerek alt sınır ve yasada öngörülme üst sınır belirlenmiş ve Karteller için yüzde iki ile dört arası, diğer ihlaller içinse binde beş ile yüzde üçü şeklinde ceza verilmesi öngörülmüştür.

Yönetmelikler, Kamu Kuruluşlarının kendi görev alanlarına giren konularda yasa ve tüzük uygulanmasına yönelik yönetsel anlamdaki hukuk kurallarıdır. Anayasanın 124.maddesine göre Başbakanlık, Bakanlıklar ve Kamu Kuruluşları görev alanları ile

ilgili yasa ve tüzüklerin uygulanmasını belirleyen yönetmelik çıkarabilir. Anayasa'mızın 11.maddesinin 2.fıkrasına göre Kanunlar Anayasa'ya aykırı olamayacağı gibi, bu kuraldan hareketle hukukun genel ilkelerine göre; Yönetmelikler de yasa ve tüzüklere aykırı olamayacağı gibi üst hukuk kurallarına da aykırı olamaz. Yönetmelikler yasanın açıkça yetki vermediği bir konuda yeni bir düzenleme yapamayacağı gibi, Yasa ile öngörülen kuralı sınırlandırmaz. Yeni bir hüküm koyamaz.

Olayımızda 4054 Sayılı Yasanın 16.maddesi ile konulan kural, anılan yönetmelikle bir anlamda değiştirilmekte ve Kurulun hareket alanı daraltılmaktadır. Yasa ile getirilmeyen ve Yönetmelik Koyucuya ceza miktarlarını ve ceza sınırlarını saptama konusunda verilmiş bir yetki olmamasına rağmen, belirli suçlara verilecek cezaların saptanması, para cezasına alt sınır konulması ve yeni, bir üst sınır konulması 4054 sayılı yasanın 16.maddesine aykırıdır. Öte yandan 5/1-b bendinde; karteller dışında kalan diğer ihlaller için, binde beşi ile yüzde üçü oranında bir ceza öngörülmesi, Yasanın 16/son maddesinde Kurulca çıkarılması için verilen yönetmelik yetkisini aşmaktadır. Zira yönetmelik ile temel ceza tespiti mümkün değildir. Bu nedenle yasaya aykırı bulunan Yönetmelik hükümlerine göre ceza belirlenmesinin olanaklı olmadığı, hukuken sakat olduğu açıktır. Öte yandan bu karşı oy sahibinin yetkisinde bulunan ceza miktarını tespit etme yetkisi, daha önce görev yapan ve aynı seviyede olan üyelerin çıkardığı bir düzenleme ile ipotek altına alınmaktadır.

Bu görüşe karşı bir sav getirilebilir. "Yönetmelik Danıştay'ca iptal edilmediğine göre hukuken geçerlidir ve zaten verilen cezada yönetmeliğin 6. ve 7. maddeleri uygulanarak sonuç olarak cezanın, yasanın öngördüğü alt ve üst sınırlara ulaşmaktadır." Hukukun genel ilkeleri, hafifletici ve ağırlaştırıcı unsurların bulunmadığı olayda Rekabet Kurulu'nun anılan yönetmeliğe göre alt ve üst sınır belirleme yönünden bağlı olması karşısında bu savın bir geçerliliği olamaz.

Öte yandan, yukarıda belirtilenlerin dışında anılan Yönetmeliğin hukukun genel ilkelerine ve Kanuna aykırılıkları bulunmaktadır. Türk hukukunda, 5237 sayılı yeni Türk Ceza Kanunu'nun yürürlüğe girmesi ile birlikte para cezası kalmamıştır. Bu yani rekabet otoritesinin verdiği " İdari Para Cezası"dır. Bu nedenle yönetmelikte geçen para cezası kavramı ceza kanununa aykırıdır.

Yukarıda açıklanan nedenlerle, Kurul'un Yasaya aykırı yönetmeliğin 5.maddesinin 1 fıkrası uygulamaksızın, 4054 sayılı Yasa'nın 16.maddesine göre ve yönetmeliğin 5.maddesinin diğer fıkraları 6 ve 7.maddesinde öngörülen olaydaki ağırlaştırıcı ve hafifletici unsurları da göz önüne alıp, takdir yetkisini kullanarak, %10 (yüzde on) sınırı içinde kalmak koşuluyla sonuç ceza miktarını tayin etmesi gerekirken aksi yönde, Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hakim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik'in 5.maddesinin (b) fıkrasına göre diğer ihlaller için öngörülen oranını temel ceza olarak alarak; sonuçta 2010 mali yılında oluşan gayri safi gelirlerinin % 0.5 (yüzde yarım) oranında idari para cezası tesis edilmesi yolunda verdiği kararın 2.maddesine bu farklı gerekçelerle katılıyorum.

Reşit GÜRPINAR
Kurul Üyesi